ПОБИЈАЊЕ ОДЛУКА СКУПШТИНЕ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

LEGEARTIS ИНГ-ПРО

Број 49 ● октобар 2016. ● www.legeartis.rs ● www.propisiupraksi.rs

ЧУВАЊЕ ПОСЛОВНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

- СУПАРНИЧАРИ
- САИЗВРШИЛАШТВО У СУДСКОЈ ПРАКСИ
- АЛТЕРНАТИВНЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ
- ЖАЛБА ПРОТИВ ПОРЕСКИХ УПРАВНИХ АКАТА
- ПРАВО ЗАПОСЛЕНОГ НА НАКНАДУ ТРОШКОВА
- ТУЖБА, ПРОТИВТУЖБА И ПРЕИНАЧЕЊЕ ТУЖБЕ
- НЕСТАНДАРДНА ИЗДВАЈАЊА ИЗ БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

ОД ОВОГ БРОЈА: ПРАКТИКУМ ЗА ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

Минимална зарада за септембар 2016. ● Јубиларне награде ● Привремене дивиденде ● Повремено-привремени послови за пензионисана лица ● Исплате наставницима на екскурзији ● Замена финансијских извештаја за 2015. ● Теренска пореска контрола ● Подношење измењене пореске пријаве

KONSALTING

SAVETOVANJA

JAVNE NABAVKE

ELEKTRONSKO IZDANJE ZA PRAĆENJE JAVNIH NABAVKI

LEGEARTIS

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

SUDSKO-ADVOKATSKI ROKOVNIK

PROPISI.NET

ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

KOMENTARI I ZAKONI U PRIMENI

ING-PRO

Међу ауторима у овом броју...

Снежана Новчић
судија Привредног апелационог суда

Закон прописује да се неке пообјне одлуке могу накнадно конвалидирати, а суд не води рачуна по службеној дужности о пообјности одлука.

мр Јован Чанак,
дугогодишњи аутор бројних тема из области рачуноводства и финансија

Састављене тромесечне периодичне извештаје јавна предузећа достављају својим оснивачима у року од 30 дана од дана истека тромесечја.

Синиша Недељковић
председник Привредног суда у Пожаревцу

Законом је прописана могућност да тужилац тужбом може да истакне више захтева против исте туженог (објективна кумулација тужбених захтева), а ово, пре свега, из разлога економичности.

Алжбета Марко
начелник за финансије у општини Ковачица

Висина једнократне новчане помоћи за новорођено дете је варијабилна, односно разнолика по општинама и градовима, што зависи од финансијских могућности буџета те општине.

Данијела Рајковић
руководилац Групе за зараде у Сектору за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Према Закону, послодавац се може сагласити да запосленом накнади трошкове превоза који су настали услед промене места становања након закључења уговора о раду.

Јован Беара
председник Пословног удружења власника рачуноводствених агенција (УВРА)

Дилема је да ли запосленом послодавац треба да доставља платни листић са свим могућим елементима који се теоретски могу појавити при обрачуну.

Драган У. Калаба,
заменик Вишег јавног тужиоца у Чачку

У судској пракси је најтежи проблем утврдити границу између остварене радње извршења кривичног дела и предузимања других радњи којима се битно доприноси извршењу кривичног дела.

Весна Филиповић
судија Првог основног суда у Београду и руководилац Одељења судске праксе у грађанској материји

Стицање у породичној заједници захтева једнако решење у односу на све стицаоце, па се сва лица која су учествовала у стицању у породичној заједници сматрају нужним супарничарима и морају да буду обухваћена тужбом.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

пасоша, дипломатског пасоша и ник о измени Правилника о обрасцу, бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио ша, објављен у „Сл. гласнику … године

– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године

– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године

– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године

– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године

– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни

КАЛЕНДАРИ...
- **ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА**
- **ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА**
- **ДОГАЂАЈА**

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата овог броја можете пратити у нашем часопису доносећи приликом односе на случајеве из судске праксе, а к недостојност за наслеђивање

остојност за наслеђ ник РС”, бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

лан 4.

Не може наследити на основу закона штања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио о покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев о оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у чио;
3) онај ко је у намери спречавања оставичеве воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ.

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на страници која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко оца је примао … ије мајке, а пок. А. М. издржавање није … требно. Не може се говорити ни о ускр… помоћи оставиоцу, јер то не произилази … изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужила није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негативне референце у … набавки

… измене и допуне … 15. године донеле су собом … о јавним набавкама из августа негативним референцама о којо… измена када је реч о …мо говорити у овом тексту

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам … ференце има двоструки појавни … У случају кад одређује додатне у… …е у поступку јавне набавке. … ти од… пословног капацитета … у реализац… …та набавке, односно … претходном … испоручивао добра, извршавао услуге или … дио радове који су предмет конкретне јавне набавке. Тада је реч о **пословним референцама**, које би се условно речено могле назвати **позитивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке” за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи” код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве…

…авним набавкама из 2008. године. Сходно …а важећим прописима, наручиоци су имали …ућност да одбију понуду уколико поседују …каз који потврђује да понуђач није испуњавао …које обавезе по раније закљученим уговорима …авним набавкама који су се односили на исти …предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС”, бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сам поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсну „црну листу” понуђача – списак негативних референци.

Последње измене и допуне Закона о јавним … из августа 2015. године („Сл. гласник … 15) донеле су собом **неколико измена … реч о негативним референцама**:
- не… ференца као могућност, не и обавеза …е;
- неве… …угих, таксативно законом ненаведе… негативне референце за одређеност … ној документацији;
- прецизир… …одног периода који је обухваћен нега… …ференцом;
- укидање списк… …их референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити свођење почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напом… …атих производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене … (682 комада × 1.832,… динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од …000,00 динара по комаду изра… ата у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто		ПИС	Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
				5	6
1	2	3			
1.	910		Сировине и мат… *…ијала – спортски дресови*		
		9000	Рачун за преузи…		
			…спортски дресови	500.000,00	
			…спортски дресови	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з…					
1а	9500		Материјали за …		
	9600		Готови про…		
			…алиха недовршене		500.000,00
			…алиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за …		
			…довршене производње и осталих производа 1. 1. 2016. године на …		
			…их залиха из финансијског књиговодства		
			…ировине и материјал – спортски дресови	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
…а примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
	За	9500	Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
	…улазне материјала у производњу у току године				

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ
LEGEARTIS ИНГ-ПРО www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085

Година V, број 49
ОКТОБАР 2016.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
мр Јован Чанак
мр Милица Бјелић
Алжбета Марко
Весна Филиповић
Владимир Скенџић
Данијела Рајковић
Драган У. Калаба
Драгана Марчетић
Јован Беара
Никола М. Јовановић
Никола Пантелић
Синиша Недељковић
Снежана Новчић

Уредник *Практикума за финансије и рачуноводство*:
Жељко Албанезе

Уредник рубрике *Календар важења правних аката*:
Ана Фулетин

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

Владан Мирковић,
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

Вероватно сте приметили да у последњих годину дана у часопису интензивно спроводимо бројне и различите квалитативне промене, а све са циљем да наш часопис буде што приступачнији читаоцима, као и да задовољи жеље и потребе најразличитијих циљних групација.

У том смислу, од овог броја у часопису уводимо посебан сегмент под називом *Практикум за финансије и рачуноводство*, а који ће бити позициониран у његовом задњем делу. Суштина ове целине огледа се у томе да њоме обухватимо различите аспекте финансијског пословања и рачуноводства, кроз кратке и тематски увек актуелне текстове, уз преглед пореских обавеза на страни обвезника и најаву доношења и примене важних прописа.

Од осталих садржаја у овом броју, издвајамо текст о побијању одлука скупштине привредног друштва, илустрован бројним судским одлукама, као и текст о различитим аспектима тужбе, противтужбе и преиначења тужбе, ослањајући се на законодавни оквир и бројне примере из судске праксе.

Пишемо о поступку жалбе против пореских управних аката, али и о супарничарству, као изразито сложеном процесном институту који у пракси изазива бројне недоумице. Ту су и корисни примери нормативног регулисања нестандардних издвајања из буџета локалне самоуправе.

У сфери кривичног права и судских поступака доносимо занимљиве текстове на тему саизвршилаштва и алтернативних кривичних санкција и њиховог извршења код пунолетних извршилаца кривичних дела.

Надамо се да ће вам нови садржаји бити корисни.

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**
Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisiupraksi.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

У овом броју...

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

8 Право запосленог на накнаду трошкова

15 **Прописи у пракси**: Одабрана мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

ГРАЂАНСКО ПРАВО И СУДСКИ ПОСТУПЦИ

18 Супарничари

ПРИВРЕДНО ПРАВО И СУДСКИ ПОСТУПЦИ

26 Тужба, противтужба и преиначење тужбе кроз законодавство и судску праксу Привредног суда

36 Побијање одлука скупштине привредног друштва

45 **Прописи у пракси**: Затезна камата кроз праксу привредних судова

БУЏЕТИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ

48 Нестандардна издвајања из буџета локалне самоуправе са примерима нормативних аката, као правног основа за та издвајања из буџета општина и градова

КРИВИЧНО ПРАВО И СУДСКИ ПОСТУПЦИ

62 Алтернативне кривичне санкције и њихово извршење код пунолетних извршилаца кривичних дела

70 Саизвршилаштво као облик саучесништва из члана 33. Кривичног законика у судској пракси

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

82 Жалба против пореских управних аката у поступку пореске контроле

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

92 Евиденције у области рада и обавеза послодавца да запосленом достави податке о обрачуну исплаћених и доспелих, а неисплаћених зарада

100 Чување пословне документације

112 Састављање тромесечних извештаја јавних предузећа о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања за период од 1. јануара 2016. до 30. септембра 2016. године

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

124 Имате питање? Имамо одговор!

КОРИСНИ ПРАВНИ АКТИ

126 Приговор на решење јавног тужиоца да одбаци кривичну пријаву (члан 51. ЗКП-а)

128 Жалба против првостепене пресуде због одлуке о кривичној санкцији (чл. 437. и 441. ЗКП-а)

130 Непосредна оптужница (члан 331. ст. 5. ЗКП-а)

132 Оптужница (чл. 331. и 332. ЗКП-а)

РУБРИКЕ

3 Међу ауторима у овом броју...

4 Из прве руке

5 Уводна реч

61 Календар догађаја

81 Календар важења правних аката

122 Преглед прописа ...донетих између два броја

ПРАКТИКУМ ЗА ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

Право запосленог на накнаду трошкова

Када ради, поред зараде, запослени има право и на накнаду трошкова који су настали у вези са тим радом. По правилу, ови трошкови се накнађују када настану, тако да се у текућем месецу исплаћују као аконтација, а по истеку месеца запосленом се исплаћује пун износ насталих трошкова, у складу са законом. Као што можемо видети из текста који следи, прецизно регулисање висине и начина накнађивања ових трошкова регулуше се актима послодавца или уговором о раду

Данијела Рајковић

руководилац Групе за зараде у Сектору за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
radni.odnosi@legeartis.rs

Према одредбама Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), запослени за свој рад и време проведено на раду има право на зараду, а када одсуствује са рада по неком од основа утврђених законом, има право на накнаду зараде. Када ради, поред зараде, запослени има право и на накнаду трошкова који су настали у вези са тим радом. По правилу, ови трошкови се накнађују када настану, тако да се у текућем месецу исплаћују као аконтација, а по истеку месеца запосленом се исплаћује пун износ насталих трошкова, у складу са Законом.

Чланом 118. Закона о раду, утврђено је право запосленог на накнаду трошкова у складу са општим актом (колективни уговор или правилник о раду) и уговором о раду, и то за:
1) долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз;
2) време проведено на службеном путу у земљи;
3) време проведено на службеном путу у иностранству;
4) смештај и исхрану за рад и боравак на терену, ако послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану без накнаде;
5) исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин;
6) регрес за коришћење годишњег одмора.

Како је чланом 105. ст. 3. Закона о раду утврђено да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. ст. 3. тач. 4) и 5), члана 118. тач. 1–4), члана 119, члана 120. тач. 1) и члана 158. овог закона, ово значи да накнаде трошкова из наведених тачака 1–4) немају карактер зараде, док накнада трошкова за исхрану у току рада и накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора (тач. 5–6), имају карактер зараде.

Накнада трошкова за долазак и одлазак са рада

Послодавац је дужан да запосленом надокнади трошкове превоза у јавном саобраћају ради доласка на рад и и одласка са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Колективним уговором (правилником о раду) и уговором о раду утврђује се начин обезбеђивања накнаде трошкова превоза, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Овим актима утврђују се и критеријуми под којима се остварује право на накнаду трошкова (када се врши исплата накнаде трошкова: на почетку или на крају месеца), да ли се трошкови надокнађују у новцу или запосленом припада претплатна карта и др. Послодавац може

У пракси се висина регреса у колективним уговорима најчешће уређује тако што се утврђује у одређеном проценту од просечне зараде исплаћене у предузећу или Републици Србији.

Најчешће се општим актом и уговором о раду висина накнаде трошкова утврђује у одређеном проценту у односу на просечну зараду по запосленом у Републици. Како се право на наведену накнаду остварује за дане рада, сматрамо да је најпрактичније да се „топли оброк" утврди по дану рада запосленог. Такође, општим актом и уговором о раду потребно је прецизирати да ли се тако утврђени износ односи на „нето" или „бруто" накнаду трошкова за исхрану у току рада. Ово из разлога што накнада трошка за исхрану у току рада, у смислу члана 105. ст. 3. Закона о раду има карактер зараде.

Подсећамо да од измена Закона о раду (29. 7. 2014. године), послодавци не морају запосленима да накнађују наведене трошкове, уколико обезбеде исхрану у току рада на други начин: у сопственом ресторану или другом ресторану, обезбеде вредносне бонове за куповину хране у другим објектима и сл. У том случају, послодавац не накнађује трошкове запосленом за исхрану у току рада, јер их запослени нема (на пример, исхрана је обезбеђена у ресторану или кроз вредносне бонове). Међутим, како накнада трошкова за исхрану у току рада има карактер зараде, послодавац ће и у том случају висину трошкова морати да изрази у новцу, с обзиром на карактер ове накнаде трошкова.

Напомињемо да је општим актом и уговором о раду потребно уредити случајеве када запослени нема право на накнаду ових трошкова (на пример, кад је на службеном путу или када запослени ради на терену и др.).

Накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора

Запослени има право на накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у складу са општим актом и уговором о раду. Како је и у овом случају уређено само право запосленог, а не и висина овог права, неопходно је да се општим актом и уговором о раду уреди висина регреса за коришћење годишњег одмора, као и начин његове исплате.

Неопходан услов за исплату регреса јесте коришћење годишњег одмора за календарску годину. Уколико запослени није користио годишњи одмор нема право на регрес, јер се у складу са законом накнађују трошкови за регрес „за коришћење годишњег одмора".

Као и у случају утврђивања висине „топлог оброка", у пракси се висина регреса у колективним уговорима најчешће уређује тако што се утврђује у одређеном проценту од просечне зараде исплаћене у предузећу или Републици Србији.

Општим актом и уговором о раду неопходно је прецизно уредити начин исплате регреса: да ли се исплаћује одједном (у целости) или у деловима. Осим тога, неопходно је уредити да ли се регрес утврђује у „нето" или „бруто" износу, дакле, са или без припадајућих доприноса и пореза, с обзиром на то да, баш као и „топли оброк", ова накнада трошка има карактер зараде.

Казнене одредбе

У складу са чланом 275. ст. 1. тач. 5) Закона о раду, у случају да инспектор рада у поступку инспекцијског надзора утврди да накнаде трошкова запослених нису обрачунате и исплаћене у складу да чланом 275. Закона о раду, новчаном казном од 400.000 до 1.000.000 динара казниће за прекршај послодавца са својством правног лица. Новчана казна за предузетника износи 100.000 до 300.000 динара, односно 20.000 до 40.000 динара – за одговорно лице у правном лицу.

Одабрана мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

У склопу формата *Прūписи у ūракси* који већ неко време можете пратити у нашем часопису доносимо нека карактеристична мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Рачунање радног времена запосленом на службеном путу

Чл. 50. и 51. Закона о раду („Сл. ūласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14)

Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), између осталог, уређују се радно време (чл. 50. и 51), одмор у току дневног рада, дневни и недељни одмор (чл. 64–67), прерасподела радног времена (чл. 57–61) и прековремени рад (члан 53).

Законом о раду није посебно уређено питање радног времена запосленог за време службеног пута, већ се сходно примењују напред наведене одредбе Закона о раду, при чему се морају имати у виду специфичности службеног пута.

По нашем мишљењу, запосленом на службеном путу по правилу се рачуна и евидентира редовно радно време (8 часова) ако је службени пут трајао једнако или дуже од редовног радног времена запосленог, без обзира на то колико је ефективно радио за време службеног пута. Изузетно, запосленом који је на службеном путу ефективно радио дуже од пуног радног времена, такав рад се посебно евидентира и рачуна као рад у прерасподели радног времена или као прековремени рад у зависности од конкретног случаја, односно од тога да ли је време проведено на ефективном раду дужем од пуног радног времена унапред планирано или се ради о изненадном и непланираном послу. Остало време проведено на службеном путу преко редовног (пуног) радног времена, а које је проведено у путовању, одмору и др., по нашем мишљењу, не рачуна се у радно време, односно прековремени рад или прерасподелу радног времена.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-91/2016-02, од 8. 3. 2016)

Право запослене, којој је радни однос на одређено време продужен до истека породиљског одсуства и одсуства с рада ради неге детета, а по основу члана 187. ст. 2. Закона о раду, на коришћење годишњег одмора по истеку наведеног рока

Чл. 68, 76. и 187. Закона о раду („Сл. ūласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14)

Према члану 187. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду за време трудноће, породиљског одсуства, одсуства с рада ради неге детета и одсуства с рада ради посебне неге детета (став 1), а запосленом који је засновао радни однос на одређено време продужава рок за који је заснован радни однос до истека коришћења права на то одсуство (став 2).

Према томе, у члану 187. став 2. Закона реч је о одложном услову за престанак радног односа заснованог на одређено време за време заштите од престанка радног односа које по Закону остварују труднице, односно запослене на породиљском одсуству, одсуству с рада ради неге детета и посебне неге детета. Наведеном одредбом Закона изричито је прописано по ком основу и до када се продужава радни однос заснован на одређено време када је у питању запослена

Напомена редакције:
Мишљења у овом тексту преузета су из Билтена службених мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (02/2016), који у сарадњи са Министарством издаје компанија Инг-Про.

Такође, уколико код осигураника, код кога је раније настало телесно оштећење проузроковано повредом на раду или професионалном болешћу испод 30%, дође до погоршања тог телесног оштећења, или настане нов случај телесног оштећења тако да укупно телесно оштећење износи 30% и више, осигураник стиче право на новчану накнаду за телесно оштећење у одговарајућем проценту према новом степену телесног оштећења. Према томе, да би остварили право на новчану накнаду за телесно оштећење, оно мора да настане као последица повреде на раду, или професионалне болести.

Ово право се остварује у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање на основу захтева који подноси осигураник, или корисник пензије, уз који се прилаже потребна медицинска документација. Напомињемо да Фонд решењем утврђује чињеницу настанка телесног оштећења на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења, а против првостепеног решења Фонда може се изјавити жалба у року од 15 дана од пријема решења.

Према томе, с обзиром на то да се новчана накнада за телесно оштећење може остварити уколико је телесно оштећење последица повреде на раду, или професионалне болести, напомињемо да у конкретном подносилац захтева за давање мишљења не испуњава услове за остваривање наведеног права, јер је код њега телесно оштећење последица болести.

С обзиром на то да подносилац захтева у допису истиче да се налази у тешкој материјалној ситуацији, напомињемо да се може обратити Центру за социјални рад, надлежном према месту пребивалишта.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број 553-00-00360/2016-07, од 7. 3. 2016)

Испуњавање услова за остваривање права на дечји додатак – да ли се може сматрати да родитељ непосредно брине о детету које похађа средњу школу ван места пребивалишта

Члан 29. Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник РС”, бр. 29/02, 80/04, 123/04, 17/06, 107/06, 51/10, 73/10 и 27/11 – УС)

Чл. 29. ст. 1. Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник РС”, бр. 29/02, 80/04, 123/04, 17/06, 107/06, 51/10, 73/10 и 27/11 – УС) прописано је да се под непосредном бригом у смислу Закона о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС”, бр. 16/02, 115/06 и 107/09) и овог правилника, подразумева непосредно старање о животу, здрављу, васпитавању и образовању детета које живи у заједничком домаћинству подносиоца захтева. Ставом 2. истог члана прописано је да се сматра да родитељ непосредно брине о детету ако дете живи и школује се у месту пребивалишта, док је ст. 3. под в) истог члана прописано да се изузетно од наведеног сматра да се родитељ непосредно брине о детету и ако дете похађа жељену средњу школу која не постоји у месту пребивалишта.

Из приложене документације утврђено је да је М. И. редован ученик Електротехничке школе која му је приликом уписа била наведена као прва жељена средња школа. Такође је утврђено да у месту пребивалишта не постоји Електротехничка школа.

Имајући у виду утврђене чињенице, то се може сматрати да се родитељ непосредно брине о детету М. И., сходно члану 29. Правилника.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Одсек за послове у области популационе политике и финансијске подршке породици са децом, број 183-00-00182/2016-13, од 12. 4. 2016)

Супарничари

У тексту који је пред вама, уз кратак теоријски осврт на овај сложени процесни институт, говорићемо о појединим карактеристичним питањима која се често јављају у практичној примени супарничарства и одговорима које су на ове дилеме дали судови

Драгана Марчетић

судија Првог основног суда која поступа у парничним предметима, заменик руководиоца судске праксе у грађанској материји

Весна Филиповић

судија Првог основног суда у Београду и руководилац Одељења судске праксе у грађанској материји
sudski.postupci@legeartis.rs

Супарничарство представља процесно-правну заједницу која подразумева да у истом поступку више лица буде на страни тужиоца или туженог, односно да више лица могу једном тужбом тужити или бити тужени. Постојање супарничарства у једној парници води економичности поступка и правној сигурности.

Сваки од супарничара је странка у поступку и мора испуњавати услове прописане законом тј. мора имати страначку способност. Стога сваки супарничар, било да је правно или физичко лице, а у одређеним случајевима и групе грађана које немају својство правног лица у случају из члана 74. ст. 2. и 4. Закона о парничном поступку, мора имати правну способност. Уколико је на страни тужиоца више лица, постоји **активно супарничарство**, а уколико је тужбом обухваћено више тужених, постоји **пасивно супарничарство**.

Парнични поступак се покреће тужбом, па је тужилац тај који има право да означава парничне странке и од њега зависи да ли ће као тужилачка или тужена страна бити обухваћено више лица као супарничари. Ово правило произилази из начела диспозиције странака које се мора доследно поштовати и од кога изузеци морају бити прописани законом. Тужилац је тај који (подношењем тужбе) одлучује да ли се ради о активном или пасивном супарничарству означавајући парничне странке, међутим, суд одлучује да ли је то целисходно. С друге стране, суд је законом овлашћен да оцени да ли су испуњени услови за заснивање супарничарства. Уколико суд нађе да услови јесу испуњени, поступаће у складу са законом у том парничном поступку, а уколико нађе да нису, донеће одлуку да се о појединим захтевима тужбе одлучује одвојено.

Законски оквир

У својим члановима 205–212, Закон о парничном поступку (ЗПП) прописује да више лица могу да туже једном тужбом или да буду тужени, то јест да буду супарничари, ако су у погледу предмета спора у правној заједници или ако њихова права, односно обавезе проистичу из истог чињеничног и правног основа; ако су предмет спора захтеви, односно обавезе исте врсте који се заснивају на битно истоврсном чињеничном и правном основу и ако постоји стварна и месна надлежност истог суда за сваки захтев и за сваког туженог; те ако је то законом прописано. Због тога, ако су испуњени услови за заснивање супарничарства који су напред наведени, до закључења главне расправе може уз тужиоца да приступи нови тужилац или да се тужба прошири на новог туженог, а уз његов пристанак. Ова лица која накнадно ступе у парницу морају да је приме у оном стању у коме се парница налази у тренутку ступања. Сваки супарничар има право да подноси предлоге који се тичу тока парнице.

Ако више лица тужи, а немају заједничког заступника или пуномоћника, суд их може позвати да у одређеном року именују пуномоћника за пријем писмена и истовремено их обавестити кога ће од њих сматрати пуномоћником за пријем писмена, ако не поступе по налогу суда у року који им је остављен. Такође, суд може

на имовини којом је пок. прималац издржавања располагао спорним уговором имали и његови наследници који нису обухваћени тужбом, према свом наследном уделу. Стога обухватање тужбом свих наследника пок. примаоца доживотног издржавања није неопходан услов ваљаности тужбе за утврђење ништавости (поништај) уговора о доживотном издржавању и не води одбијању тужбеног захтева због необухватања свих наследника пок. примаоца издржавања, јер они нису нужни и јединствени супарничари у таквој врсти спора.

Солидарни дужници нису нужни супарничари

Правило је да је сваки прости супарничар у парничном поступку самостална странка и његове радње или пропуштања нити користе нити штете другим супарничарима.

Тужбени захтев за накнаду штете (материјалне или нематеријалне) из саобраћајног удеса којим су као тужени обухваћени осигуравајуће друштво, учесник у саобраћајном удесу који га је изазвао и евентуално власник возила, немају својство нужних и јединствених супарничара. За штету причињену трећем лицу тужени не одговарају као јединствени супарничари, већ као самосталне странке. Наиме, захтев за накнаду штете не мора бити једнако решен према свим туженима, јер то није одређено законом и не произилази из природе правног односа. Често се одговорност (као утврђивање основа и висине тужбеног захтева) сваког од тужених заснива на различитим околностима и на различитим правним основима, те зависи од природе правног односа. Не постоји јединствено нужно супарничарство између два друштва за осигурање код којих су моторна возила која су изазвала одређени штетни догађај била осигурана од одговорности за штету причињену трећим лицима. То значи да је на трећем оштећеном лицу право да одлучи да ли ће тужити једно, друго или оба осигуравајућа друштва.

У пракси су чести спорови у погледу обавеза једне уговорне стране коју чини више лица и уговорена је њихова солидарна обавеза према другој уговорној страни. На пример, тужени су са тужиоцем закључили уговор (на пример, о исплати накнаде за уређивање јавног грађевинског земљишта) којим су се солидарно обавезали да тужиоцу исплате уговорени износ по уговореном основу. Околност да је уговором предвиђено да тужени за обавезе по уговору одговарају солидарно нема за последицу то да се, у погледу утужења за испуњење солидарне уговорне обавезе, они имају сматрати нужним супарничарима. Тужени у датој ситуацији имају статус обичних солидарних супарничара – обично материјално супарничарство.

Одредбом члана 414. ст. 1. ЗОО-а, сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док она не буде потпуно испуњена, те тужени као солидарни дужници могу, али не морају, да буду обухваћени истом тужбом, због чега су тужени заправо обични материјални супарничари. Самим тим, околност да је наведеним уговором предвиђена њихова солидарна одговорност, није од утицаја на њихов процесни статус, нити недостатак страначке способности на страни било кога од тужених чини тужбени захтев неоснованим и према осталим туженима.

Такође, у ситуацији кад више радника једном тужбом тужи послодавца ради остваривања права из радног односа, тада се не ради о јединственом супарничарству тужилаца као поверилаца датог потраживања, већ они чине процесну заједницу обичних супарничара на страни тужилаца.

Уместо закључка

Супарничарство представља сложени процесноправни институт који заслужује посебну пажњу. Због његове комплексности, у пракси се могу јавити извесне дилеме и недоумице које се решавају на различите, а често и противречне начине. Због тога је неопходно стално праћење и преиспитивање примене овог института.

Аутори овог текста настојали су да томе дају свој допринос кроз обраду основног појма, указивање на разне поделе супарничарства, његово заснивање и престанак, објашњење различитог процесног положаја супарничара зависно од врсте супарничарста, те кроз илустрације супарничарства у разним материјалноправним односима као што су сусвојина, солидарни дужничко-поверилачки однос, наследничка заједница, стране у уговору, радни спорови, одштетне парнице из саобраћаја и сл.

Тужба, противтужба и преиначење тужбе кроз законодавство и судску праксу Привредног суда

У тексту који следи говорићемо о тужби, противтужби и преиначењу тужбе, ослањајући се на законодавни оквир и бројне примере из судске праксе

Синиша Недељковић

председник Привредног суда у Пожаревцу
sudski.postupci@legeartis.rs

ТУЖБА

Тужба је процесна радња увођења у парнични поступак и она по својој суштини представља тражење субјекта права да му суд пружи заштиту за повређено, оспорено, угрожено право или за установљење самог права. Тужба има значење и тужбеног поднеска којим се иницира парнични поступак пред надлежним судом. Лице које подноси тужбу назива се тужилац и тужбу може поднети само он.

Да би се иницирао поступак пред судом, потребно је постојање правног интереса да суд изрекне тражену пресуду и тиме заштити повређено субјективно право. Уколико правни интерес не постоји, тужба је недопуштена, јер се ради о иницирању поступка пред судом не у циљу правне заштите, већ ради постизања других циљева и злоупотребе процесних овлашћења.

Тужба представља прву парничну радњу и без тужбе нема парнице. Тужба је упућена суду, а уперена против туженог, односно против онога који је дао повода парници. Од садржине тужбе у великој мери зависи даљи ток самог поступка пред судом. Она треба да буде сачињена у складу за одредбама закона, што је првенствено циљ самог тужиоца, а затим и суда, јер ће то, свакако, утицати на ефикасност самог поступка.

Одредбом члана 191. Закона о парничном поступку (ЗПП) прописано је да се парнични поступак покреће тужбом и да она мора садржати одређени захтев у погледу главне ствари, споредних тражења, чињенице на којима тужилац заснива захтев, доказе којима се утврђују ове чињенице, вредност предмета спора, као и друге податке које мора имати сваки поднесак (члан 192. ст. 1. ЗПП-а).

Поднесци, односно тужба, морају бити разумљиви и садржати све оно што је потребно да би по њима могло да се поступи, а нарочито: означење суда, име и презиме, пословно име привредног друштва или другог субјекта, пребивалиште или боравиште, односно седиште странака, њихових законских заступника и пуномоћника ако их имају, предмет спора, садржину изјаве и потпис подносиоца, како је то прописано одредбом члана 98. ст. 3. ЗПП-а.

Из напред наведених одредби Закона произилази да тужба треба да садржи све оно што треба да садржи и сваки други поднесак, али и одређене **специфичне елементе** који тужбу управо разликују од осталих поднесака упућених суду и који га чине тужбеним поднеском.

Вредност спора је битан елемент тужбе и он се одређује у складу са одредбама ЗПП-а које то питање регулишу. Према вредности спора одређује се стварна надлежност суда, састав суда, висина судских такси, тарифа за заступање адвоката, као и могућност улагања ревизије као ванредног правног лека. Уколико је предмет спора новчано потраживање, онда се вредност спора одређује према износу који тужилац потражује на име главног дуга који је наведен у тужбеном

Од повлачења тужбе треба разликовати одрицање од тужбеног захтева.

начин штити се интерес туженог од злоупотребе процесних овлашћења, а туженом може ићи у прилог коначно решење спора и утврђење да тужиоцу не припада право чију заштиту је тужбом тражио. Повлачење тужбе све до правноснажног окончања поступка представља ново законско решење садржано у Закону о парничном поступку у односу на раније прописе који су уређивали ову материју.

Изјава о повлачењу тужбе може се дати усмено, током расправе или у форми поднеска, а такође и изјава туженог којом је сагласан са повлачењем тужбе. Уколико су испуњени законски услови за повлачење тужбе, суд доноси решење којим констатује да је тужба повучена.

Закон уводи и **презумпцију повлачења тужбе**, уколико се тужени у року од осам дана од дана овавештења о повлачењу тужбе не изјасни о томе. За повучену тужбу се сматра као да није ни била поднета и она се може поново поднети. Рок од 8 дана је новина у односу на раније законско решење којим је био предвиђен рок од 15 дана. Ово скраћивање рока има за циљ остваривање начела ефикасности.

Одредбом става четири цитираног члана прописане су радње које суд предузима када је тужба повучена после доношења првостепене пресуде. У том случају, суд је дужан да донесе решење којим утврђује да је тужба повучена. У случају да је пре повлачења тужбе изјављена жалба, суд је дужан да донесе решење које садржи три става: најпре утврђење да је тужба повучена, затим утврђење да је пресуда без дејства и напослетку одлуку о одбацивању жалбе.

Повлачење тужбе има још и правно дејство које се огледа у праву туженог да тражи трошкове поступка настале до повлачења тужбе. Међутим, тужени нема право на накнаду трошкова уколико је обавезу која је била предмет тужбеног захтева измирио након подношења тужбе, а поводом тога тужилац дâ изјаву о повлачењу тужбе.

Судска пракса:

„Привредни апелациони суд констатује да су неосновани наводи жалбе да нису били испуњени услови да суд донесе решење којим је утврдио да је тужба повучена у односу на друготуженог, јер он није обавештен о повлачењу тужбе. Према одредби члана 202. ст. 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 49/13, 55/14), тужилац може да повуче тужбу без пристанка туженог пре него што се тужени упусти у расправљање о главној ствари. У конкретном случају, тужилац је повукао тужбу поднеском од 10. 3. 2015. године, а друготужени се достављањем поднеска од 27. 3. 2015. године упустио у расправљање. То значи да је тужилац повукао тужбу пре него што се друготужени упустио у расправљање о главној ствари. У таквој ситуацији је донето решење, којим се утврђује повлачење тужбе правилно и на закону засновано, у складу са цитираном одредбом члана 202. ст. 1. Закона о парничном поступку.”

(Решење Привредног суда у Пожаревцу П. 51/15 од 31. 3. 2015. године потврђено Решењем Привредног апелационог суда у Београду Пж. 4326/15 од 15. 9. 2015)

Од повлачења тужбе треба разликовати **одрицање од тужбеног захтева**, којим актом тужилац изјављује да је његов захтев неоснован. Последица одрицања од тужбеног захтева је да се тужба са истим захтевом не може више поднети и за одрицање није потребан пристанак туженог. Законодавац о одрицању од тужбеног захтева говори у одредби члана 349. ЗПП-а, где је наведено да суд без даљег расправљања доноси пресуду којом одбија тужбени захтев, односно пресуду на основу одрицања, ако се тужилац до закључења главне расправе одрекне тужбеног захтева. За ову процесну радњу није потребан пристанак туженог, а суд неће донети наведену пресуду иако су испуњени услови, ако се ради о захтевима којима странке не могу располагати (члан 3. ст. 3. ЗПП-а).

Законом је дефинисано да парница почиње да тече достављањем тужбе туженом, а уколико је странка поставила захтев у току поступка, парница почиње да тече од часа кад је о том захтеву обавештена противна страна. Суд ће тужбу одбацити уколико се у погледу истог захтева покрене нова парница међу истим странкама.

Побијање одлука скупштине привредног друштва

Услед нејасних норми и постојања правних празнина, приликом примене одредаба Закона о привредним друштвима које регулишу институт побијања одлука скупштине, као органа привредног друштва, појављују се спорна питања у судској пракси. Због комплексности материје и отворених бројних дилема са становишта законске регулативе постоји потреба да се ова питања анализирају у односу на аспект спорног правног тумачења у судској пракси

Снежана Новчић

судија Привредног апелационог суда
sudski.postupci@legeartis.rs

Према ранијем схватању, одлуке колективних органа привредног друштва (скупштине и управног одбора) су представљале нормативне акте. Међутим, према новијем схватању, **одлуке колективних органа привредног друштва су вишестрани посебни правни послови са елементом нормативности** којима акционари, чланови друштва изражавају вољу привредног друштва и тако регулишу своје правне односе у њему. Не ради се, међутим, о уговорном правном послу јер за његово доношење није потребно једногласје. Та посебна правна природа одлука колективних органа привредног друштва понекад искључује или делимично ограничава примену општих правила о ништавости и рушљивости правних послова.

Ништаве и побојне одлуке скупштине

Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон 5/12) регулише институт побијања који је по својој правној природи близак институту релативне ништавости из члана 111. Закона о облигационим односима.

Одлуке скупштине привредног друштва су побојне уколико садрже недостатке који претпостављају да оне нису донете на начин прописан законом, оснивачки актом или статутом или ако су супротне закону или статуту.

Ништаве одлуке скупштине привредног друштва су противне самом закону и не производе правно дејство, а њихова ништавост наступа од момента доношења одлуке на седници привредног друштва.

Закон о привредним друштвима не садржи посебна правила о разлозима ништавости одлука скупштине привредног друштва због чега се одредбе Закона о облигационим односима, те општа правила уговорног права примењују и на институт ништавости одлука органа привредног друштва.

Закон о привредним друштвима **изричито регулише ништавост појединих одлука скупштине привредног друштва**, наводећи да је ништава:

- одлука скупштине о повећању основног капитала ако није регистрована у складу са законом (члан 294);
- одлука о условном повећању основног капитала ако није у складу са одредбама члана 301. Закона о привредним друштвима;
- одлука о стицању акција која није у складу са одредбом члана 308. Закона;
- одлука о смањењу основног капитала која није регистрована сагласно члану 314. Закона;
- одлука о смањењу основног капитала која је донета супротно начелу једнаког третмана акционара исте класе (члан 318);
- одлука о повећању и смањењу основног капитала испод минимума која није донета сагласно члану 324. Закона о привредним друштвима.

Иако је побијање одлука органа привредног друштва широко постављено, оно је, ипак, вишеструко условљено.

Како седница скупштине туженог на којој су донете побијане одлуке није сазвана у складу са Законом о привредним друштвима и у складу са Оснивачким актом туженог, то је правилно првостепени суд применио материјално право када је нашао да постоји основ побијања одлуке Скупштине туженог предвиђене чланом 376. ст. 1. тач. 1) Закона о привредним друштвима. Са изнетих разлога, тужени неосновано у жалби наводи да наведене неправилности у сазивању седнице немају значајније правне последице, те да представљају последицу мање повреде права тужиоца. Насупрот жалбеним наводима, наведени пропуст представља разлог због којег се основано побија одлука донета на седници која није сазвана у складу са Законом, а наведене неправилности је првостепени суд правилно утврдио ценећи их на основу одредби Закона о привредним друштвима и одредби Оснивачког акта туженог."

(из Одлуке Привредног апелационог суда Пж 4576/14 од 3. 12. 2014)

„Правилан је закључак првостепеног суда да су акционари уредно позвани на седницу скупштине, с обзиром на то да према садржини доставне књиге поште следи да је извршена лична достава акционарима туженог, да је објављен оглас у дневном листу 'Политика' који има тираж прописан Законом о привредним друштвима, као и да је позивање извршено на сајту туженог и сајту регулисаног тржишта.

Међутим, иако је требало да примени Закон о привредним друштвима ('Сл. гласник РС', бр. 36/2011, 99/2011), с обзиром на то да су побијане одлуке донете, као и да је тужба поднета у време важења тог Закона, првостепени суд је применио одредбе Закона о привредним друштвима ('Сл. гласник РС', бр 125/2004 године), на шта се основано изјављеном жалбом указује. Наведено није од утицаја на правилност побијане одлуке.

Наиме, одредбе Закона о привредним друштвима ('Сл. гласник РС', бр 125/2004 године), услове за побијање одлука скупштине, те права акционара који су регулисани по том основу, регулишу на готово идентичан начин као и одредбе Закона о привредним друштвима ('Сл. гласник РС', бр. 36/11 и 99/11). Чланом 376. Закона о привредним друштвима ('Сл. гласник РС', бр. 36/11 и 99/11) прописано је да један или више акционара, који су имали право на учешће у раду седнице Скупштине, могу побијати одлуку донету на тој седници из законом предвиђених разлога. Позив на седницу, тужиоцима је упућен у свему у складу са одредбама оснивачког акта, који позив има садржину предвиђену чланом 335. Закона о привредним друштвима, с обзиром на то да садржи предлог дневног реда, време и место одржавања скупштине, обавештење о начину увида у документацију, поуку о правима акционара. Све одлуке на седници скупштине су донете уз претходно испуњене услове у погледу кворума и потребне већине за гласање.

Овде првотужилац и четвртотужилац су били присутни на седници скупштине, с тим да су исту напустили пре доношења одлука, односно гласања о истим. Стога и према становишту другостепеног суда, првотужилац и друготужилац нису активно легитимисани за подношење тужбе у складу са чланом 376. ст. 4. тач. 3) Закона о привредним друштвима ('Сл. гласник РС', бр. 36/11 и 99/11)."

(из Одлуке Привредног апелационог суда Пж 877/15 од 8. 4. 2015)

Уместо закључка

Побијање одлука привредног друштва као институт корпоративног права је шири и функционалнији правни пут заштите права акционара и чланова у односу на регулативу Закона о предузећима. Међутим, иако је побијање одлука органа привредног друштва широко постављено, оно је, ипак, вишеструко условљено. Услед нејасних правних норми и стандарда и уочљивих правних празнина, постојећа регулатива изазива бројне дилеме у пракси због чега је потребно да се новим изменама и допунама Закона овај проблем превазиђе.

Затезна камата кроз праксу привредних судова

У склопу формата *Прописи у пракси* који већ неко време можете пратити у нашем часопису доносимо неке карактеристичне случајеве из судске праксе, а који се овом приликом односе на затезну камату

Валутна клаузула и затезна камата

Валутна клаузула која представља подврсту индексне клаузуле није забрањена позитивним правом Републике Србије.

Из образложења:
„Привредни апелациони суд констатује да су неосновани жалбени наводи туженог да тужиоцу, кориснику валутне клаузуле у уговору о кредиту који су странке закључиле, не припада кумулативно право и на курсну разлику према уговореној валутној клаузули и на затезну камату јер је то противно начелу еквивалентности узајамних давања, које начело је прописано одредбом члана 15. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Сл. лист СРЈ”, бр. 31/93).

Основни мотив, кауза, закључењу уговора о кредиту код сваког кредитора који се професионално бави банкарским пословима јесте камата, као приход који остварује пласманом новчаних средстава на тржишту новца. Ако би се члан 15. Закона о облигационим односима сувише уско тумачио, то би значило да би била забрањена наплата сваке камате, јер се обрачуном камате та еквивалентност нарушава. Међутим, давање новца на зајам са каматом, под условима прописаним законом, дозвољено је према позитивном праву Републике Србије.

У конкретној правној ствари није уговорен бескаматни кредит између парничних странака, те се не може уско тумачити члан 15. Закона о облигационим односима, с обзиром на то да је тужилац на располагање ставио туженом одређену количину новца коју је тужени требало да врати у роковима доспелости и то са уговореном каматом, која представља цену давања позајмице. Валутна клаузула је одредба уговора коју су странке уговориле, а којом се одређује да ће износ новчане обавезе коју дужник дугује бити обрачунат на основу курса динара према некој другој валути. Кумулативно уговарање валутне клаузуле, односно прерачунавање динарских обавеза у сагласности са важећим курсом који се односи на неку страну валуту заједно са правом на наплату затезне камате за случај доцње није забрањено нити једним законом у Републици Србији.”

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, П. 927/15 од 12. 10. 2015, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 6902/15 од 14. 4. 2016)

Право на затезну камату

Према одредби члана 277. став 1. Закона о облигационим односима дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној законом.

Из образложења:
„Основ тужбе је плаћање цене у износу од 5.020,00 динара, за доплатне карте, за услуге паркирања возила регистарских ознака СД 0.. Н. на јавним паркиралиштима у Смедереву.

С обзиром на то да је тужени након подношења предлога за извршење платио тужиоцу главно новчано потраживање у износу од 5.020,00 динара, тужилац је прецизирао тужбени захтев за исплату законске затезне камате на утужени износ почев од дана подношења предлога за извршење па до дана исплате.

Према стању у списима предмета тужилац је задужио туженог за износ од 5.020,00 динара по основу издатих доплатних карата за возило регистарске ознаке СД 0.. Н. Доплатне карте су издате за зоне паркирања на територији Смедерева, почев од 21. 9. 2011. па до 24. 6. 2013. године. Тужени је дана 10. 12. 2013. године, након

Из образложења:
„Погрешно је првостепени суд применио материјално право када је тужиоцу досудио законску затезну камату на износ од 750,00 евра како је тужилац определио. Наиме, у конкретном случају се на доспелост досуђеног потраживања има применити одредба члана 186. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Сл. лист СРЈ", бр. 31/93), којом је прописано да се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете. Како је у овом парничном поступку утврђено постојање штете на страни тужиоца, то тужиоцу припада право на камату од утужења."

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, П. 359/14 од 4. 6. 2015, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда, Пж. 4421/15 од 11. 5. 2016)

Затезна камата на износ закупнине

Закупнина представља повремена новчана давања на која тече затезна камата од дана када је суду поднесен захтев за њихову исплату.

Из образложења:
„Тужилац је дао у закуп туженом пољопривредно земљиште површине _____ ha о чему су парничне странке закључиле Уговор о закупу из 2011. године. Тужилац је туженом фактурисао закупнину за период од 1. 11. 2012. године до 31. 10. 2013. године.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално правне одредбе из члана 567. Закона о облигационим односима када је закључио да су тужилац и тужени били у пословном односу који по својој правној природи представља уговор о закупу. У том пословном односу је тужилац своју уговорну обавезу испунио и туженом је предао на коришћење одређене парцеле, ближе описане у самом уговору о закупу. Код чињенице да тужени није платио уговорену закупнину у фактурисаном периоду од 1. 11. 2012. године до 31. 10. 2013. године, то је суд правилно, у смислу одредбе члана 567. и 583. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Сл. лист СРЈ", бр. 31/93) обавезао да то учини.

Првостепени суд је тужиоцу досудио затезну камату од дана утужења, односно од 7. 4. 2014. године, сагласно одредби члана 279. став 3. Закона о облигационим односима, јер иста представља повремена новчана давања на која тече затезна камата од дана када је суду поднесен захтев за њихову исплату."

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, П. 204/14 од 10. 7. 2014, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 5847/14 од 14. 7. 2016)

Камата на износ главног дуга и на износ обрачунате затезне камате

Одредбом члана 277. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној савезним законом.

Из образложења:
„Правилно је првостепени суд на утврђено чињенично стање применио одредбе материјалног права када је тужбени захтев усвојио у целости, и то одредбе члана 600, члана 262. став 1. и члана 277. Закона о облигационим односима.

Неосновани су жалбени наводи изнети од стране туженог да тужилац тужбом потражује процесну камату, односно камату на камату, с обзиром на то да у конкретној правној ствари тужилац потражује затезну камату на износ главног дуга од 1.049.981,22 динара, при чему је она за период од 1. 4. 2012. године до 28. 2. 2014. године обрачуната у апсолутном износу од 383.724,71 динар. На наведени износ обрачунате затезне камате у апсолутном износу тужилац не тражи камату већ потражује даљу камату на износ главног дуга за период након што је извршен обрачун камате у апсолутном износу, односно даљу камату почев од 1. 3. 2014. године па до исплате.

Све док главни дуг не буде плаћен, тужилац нема право да изврши обрачун затезне камате у апсолутном износу и да исти износ припише главном дугу, те да на тако утврђен износ потражује затезну камату од дана утужења."

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, 1 П. 584/13 од 12. 6. 2014, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 5242/14 од 27. 1. 2016)

Нестандардна издвајања из буџета локалне самоуправе са примерима нормативних аката, као правног основа за та издвајања из буџета општина и градова

Као посебан подстицај рађању деце из буџета појединих општина једном у току фискалне године издваја се новчана помоћ за новорођену децу чији родитељи имају пребивалиште на њеној територији, а што је потребно уредити посебним правилником. Исто важи и за накнаду штете настале услед уједа паса и мачака луталица. Примере оба нормативна акта доносимо у овом тексту

Алжбета Марко

дипл. ек. с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у општини Ковачица
budzeti@legeartis.rs

Законом о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС”, 16/02, 115/05 и 107/09) уређује се правни основ за финансијску подршку породици са децом из републичког и општинског буџета која у смислу овог закона обухвата:

- побољшање услова за задовољавање основних потреба деце;
- посебан подстицај рађању деце, и
- подршку материјално угроженим породицама са децом, породицама са децом са сметњама у развоју и деци без родитељског старања.

Чланом 9. овог Закона прописана су права на финансијску подршку породици са децом која се огледају у следећем:

1) накнада зараде за време породиљског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета;
2) родитељски додатак;
3) дечји додатак;
4) накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу без родитељског старања;
5) накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу са сметњама у развоју;
6) регресирање трошкова боравка у предшколској установи деце из материјално угрожених породица.

Наведена права у тачкама 1–5) обезбеђују се у оквиру буџета Републике, а о тачки 6. наведених права, односно о регресирању трошкова боравка у предшколској установи деце из материјално угрожених породица стара се општина, односно град и обавезе по овом основу измирују се из буџета јединице локалне самоуправе.

Наведним чланом Закона (члан 9) прописано је и то да општина, односно град могу, ако су обезбедили средства у својим буџетима, **да утврде и друга права, односно већи обим права од права утврђених овим законом и повољније услове за њихово остваривање**. У складу са тим правним основом, у неким општинама као посебан подстицај рађању деце издваја се из буџета општине једном у току

Сведоци:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(*обавезно унети личне податке сведока: име и презиме, адреса, бр. тел.*)

На име накнаде настале штете потражујем новчани износ у висини од: _____ динара, који треба уплатити на жиро, односно текући рачун број: _____ који се води код: _____.

Уз захтев прилажем:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

У _____

Дана _____

ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА

_____

(*име и презиме*)

_____

(*адреса*)

л. к. бр. _____

ПУ _____

_____

(*својеручни потпис подносиоца*)

Конт. тел. _____

Календар догађаја...

1. ОКТОБАР – 3. ДЕЦЕМБАР 2016.	**Обука** **Обука за самосталног књиговођу уз стицање практичних знања и рад на рачунару и програму за књиговодство** Привредна комора Београда
7. ОКТОБАР 2016.	**Специјалистичка обука** **Специјалистичка обука за пореско саветовање** Привредна комора Београда
13. ОКТОБАР 2016.	**Једнодневно саветовање** **Јавне набавке у пракси** Београд, Хотел „Палас”, Топличин венац 23 ИНГ-ПРО д.о.о, www.propisi.net
13–14. ОКТОБАР 2016.	**Дводневни семинар** **Финансије за нефинансијере** Привредна комора Србије
20–21. ОКТОБАР 2016.	**Дводневна обука** **Обука за полагање испита за службеника за јавне набавке** Привредна комора Београда
26. ОКТОБАР 2016.	**Једнодневни семинар** **Уговори у привреди са домаћим и страним партнерима и средства обезбеђења** Привредна комора Србије

Алтернативне кривичне санкције и њихово извршење код пунолетних извршилаца кривичних дела

Уз краћи осврт на суштину и значај алтернативних кривичних санкција, у овом тексту детаљно говоримо о раду у јавном интересу и кућном затвору, као двема карактеристичним алтернативним санкцијама које већ сада имају све ширу примену у српском правном систему

Никола Пантелић

заменик јавног тужиоца у Трећем основном јавном тужилаштву у Београду

sudski.postupci@legeartis.rs

Тенденција модерног кривичног права ка проналажењу система кривичних санкција и кривичноправних средстава којима ће се на најадекватнији начин казнити учинилац кривичног дела и спречити да дело поново изврши, изродила је такозвану четврту генерацију кривичних санкција: алтернативне кривичне санкције. Ове санкције имају за циљ да кривично право додатно хуманизују и учине га још ефикаснијим. Избегавање штетних последица до којих доводи изрицање и извршење казне затвора (и то, пре свега, кратког трајања), смањење броја лица која се налазе у казнено-поправним установама, могућност сатисфакције лица које је оштећено кривичним делом, као и поједностављење кривичног поступка, представљају само неке од предности које се овим санкцијама могу постићи.

Заправо, алтернативне кривичне санкције су све оне санкције и мере које се могу изрећи учиниоцу кривичног дела, а које представљају алтернативу казни затвора као основној и најкласичнијој кривично-правној санкцији. Ипак, под алтернативним кривичним санкцијама, пре свега, треба подразумевати оне санкције и мере које теже мирном и рационалном решавању сукоба који је настао извршењем кривичног дела. То подразумева укључивање у кривични поступак и сагледавање интереса како учиниоца, тако и жртве кривичног дела. При свему овоме у поступак извршења алтернативних кривичних санкција треба да буде укључено и само друштво, а пре свега локална заједница, која у одређеном смислу треба да врши надзор и пружи подршку осуђеном лицу приликом њеног извршења. **Активна улога осуђеног лица, друштва, породице осуђеног и лица које је оштећено кривичним делом, а која је усмерена на реинтеграцију починиоца кривичног дела у друштво, након његовог извршења, као и накнада штете и пружање одређеног вида сатисфакције жртви кривичног дела, представљају основне карактеристике алтернативних кривичних санкција**.

Систем кривичних санкција у Републици Србији предвиђен је Кривичним закоником („Сл. гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – испр., 107/05 – испр., 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14) и чине га следеће врсте санкција:

1) казне: казна затвора, новчана казна, рад у јавном интересу и одузимање возачке дозволе;

2) мере упозорења: условна осуда и судска опомена;

3) мере безбедности, и

4) васпитне мере, које се искључиво изричу малолетним учиниоцима кривичних дела.

Иако се алтернативним кривичним санкцијама у ширем смислу могу сматрати готово све

уколико би служио ефективну затворску казну, што доприноси и његовом лакшем укључивању у друштвени живот након извршења казне.

Издржавање казне кућног затвора може се извршавати **уз примену електронског надзора или без њега**. Уређај за лоцирање, одашиљач са пратећом опремом, који на зглоб руке или ноге, осуђеном поставља стручно лице, представља техничку могућност која омогућава контролу примене електронског надзора, а даљинским уређајем којим се прати кретање окривљеног и његов положај у простору управља Повереничка служба. Пре него што донесе одлуку о извршењу ове казне уз примену електронског надзора, суд ће утврдити да ли за то постоје техничке и друге могућности. Уколико није у могућности да утврди ове услове, суд ће од Повереничке службе затражити извештај о томе. Након добијања овог извештаја, суд ће у својој одлуци назначити да ли ће се казна кућног затвора извршавати са или без примене електронског надзора (члан 20. ЗОИВСМ-а).

Повереник који спроводи, прати и контролише извршавање ове казне, може без претходне најаве проверавати да ли се осуђени налази у просторијама у којима станује или на другом месту које је предвиђено програмом поступања. Он ове провере може вршити непосредно, посетом осуђеном у просторијама у којима овај станује, односно месту где ради или телефонским путем. Приликом ових провера повереник може разговарати са осуђеним, члановима његовог породичног домаћинства или послодавцем (члан 30. ЗОИВСМ-а). На основу својих запажања, повереник сачињава појединачни програм поступања у који уноси све промене од значаја за извршење казне кућног затвора о којима редовно обавештава суд, полицију и Повереничку службу (члан 7. Правилника о начину извршења ванзаводских санкција и мера и организацији и раду Повереника).

На извршење казне кућног затвора без мера електронског надзора примењују се сходно одредбе закона, које се односе и на извршење ове казне уз примену мера електронског надзора (члан 31. ЗОИВСМ-а).

Члан 33. ЗОИВСМ-а предвиђа да на предлог руководиоца Повереничке службе, директор Управе може превремено отпустити осуђеног са издржавања казне, због доброг владања и постигнутих резултата у програму поступања, ако му је до њеног истека преостало највише три месеца и уколико је издржао девет десетина казне.

Табела 1:

У оквиру следеће табеле доносимо податке Републичког завода за статистику који се односе на број пресуда којима је изречена казна рада у јавном интересу по годинама у периоду 2005–2015, као и процентуално изражени удео казне рада у јавном интересу у структури свих санкција које су изречене пунолетним учиниоцима кривичних дела у појединим годинама:

Табела 1:

Година	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број изречених казни			48	35	51	71	357	365	348	371	352
Удео у структури свих изречених санкција (%)							1,2	1,2	1,1	1,0	1,1

Табела 2:

У табели ниже доносимо податке Министарства правде, Одељења за третман алтернативних санкција, о броју реализованих казни кућног затвора по годинама:

Табела 2:

Година	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број реализованих казни			88	678	725	689	1214

Саизвршилаштво као облик саучесништва из члана 33. Кривичног законика у судској пракси

Суштина овог текста је у сагледавању основних елемената који су нужни за постојање саизвршилаштва и анализи бројних дилема које се јављају у примени овог кривичноправног института у судској пракси

Драган У. Калаба

заменик Вишег јавног тужиоца у Чачку
sudski.postupci@legeartis.rs

Свако кривично дело има свој битан елемент, а то је радња извршења која у суштини и опредељује биће кривичног дела. На тај начин опредељен је и извршилац кривичног дела.

Саизвршилаштво подразумева постојање више лица у улози извршилаца.

Постојећи Кривични законик („Сл. гласник РС”, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14), у глави 3. под називом „Кривично дело”, а под тачком 3. садржи назив „Саучесништво у кривичном делу”, док је у члану 33. предвиђено саизвршилаштво као један од облика саучесништва, а поред подстрекавања и помагања.

Поменута одредба гласи: „Ако више лица учествовањем у радњи извршења са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело или остварујући заједничку одлуку другом радњом са умишљајем битно допринесу извршењу кривичног дела, свако од њих казниће се казном прописаном за то кривично дело”.

Најпре треба указати на то да **саучесништво** као општи кривичноправни институт, који у себи поред саизвршилаштва обухвата и подстрекавање и помагање, **подразумева учешће више лица у извршењу одређеног кривичног дела**.

Дакле, када постоји извршилац одређеног кривичног дела, а то је једно лице, степен друштвене опасности је очигледно мањи у односу на ситуације учествовања више лица при извршењу одређеног кривичног дела. И баш из тог разлога, законодавац је посебним одредбама у Кривичном законику нарочит нагласак ставио на кривичноправни институт саучесништва.

Наравно, учествовање више лица при извршењу одређеног кривичног дела не може се одвијати „слободно и стихијски”, већ њихово поступање мора да буде по „правилима”, што значи да међу њима морају постојати одређене субјективне и објективне везе да бисмо уопште могли да говоримо о саучесништву, односно саизвршилаштву.

Њихова **субјективна веза** заправо је свест о заједничком деловању, односно сваки од саучесника је свестан да у радњи извршења учествује још неко лице, при чему се они не морају лично и познавати, па се коначно има сматрати да је остварено и извршено кривично дело њихово заједничко кривично дело, односно да је оно одраз њихове заједничке воље.

Објективни услов постојања саучесништва у ствари је реализација радње извршења одређеног кривичног дела од стране више лица. Наравно, сви учесници не морају поступати истовремено при извршењу кривичног дела, али је нужно да предузета радња свакога од њих, у међусобној вези представља једну целину, а њихове, сада већ заједничке радње, воде остварењу истог, заједничког циља, а то је проузроковање одређене последице.

То даље значи да између предузетих радњи сваког саучесника и наступеле последице мора постојати узрочна веза.

електричним каблом стегао оштећеног око врата услед чега је код оштећеног наступила смрт, па узимајући у праву оцену овакво утврђено чињенично стање правилно је првостепени суд нашао да је првооптужени извршио убиство на мах јер је доведен без своје кривице у јаку раздраженост тешким вређањем од стране убијеног, па у његовим радњама стоје обележја кривичног дела убиства на мах из члана 48. КЗРС-а, а код другооптуженог кривично дело убиства из члана 47. ст. 1. КЗРС-а.

(Пресуда Окружног суда у Београду К 217/97 од 16. фебруара 1998)

Случај #9

Саизвршилаштво може постојати не само када сваки од саизвршилаца предузима радњу извршења кривичног дела, већ и онда када неки од саизвршилаца ни не предузима непосредно радњу која по закону представља радњу извршења кривичног дела, већ приликом извршења дела предузима друге радње које омогућавају и доприносе извршењу тог дела.

(Пресуда Вишег суда у Новом Саду К 11/10 од 26. јула 2010. и Решење Апелационог суда у Новом Саду Кж 5473/10)

6. Непостојање саизвршилаштва

Случај #1

Када су два учесника у саобраћају управљајући својим аутомобилима противно саобраћајним прописима угрозили јавни саобраћај и својим радњама проузроковали тешке последице, смрт једног или тешку телесну повреду другог лица неће одговарати као саизвршиоци кривичног дела тешког дела против безбедности јавног саобраћаја, већ ће свако од њих одговарати као извршилац тог кривичног дела.

(Пресуда Врховног суда Косова Кж 477/79 од 12. фебруара 1980)

Случај #2

Само седење поред возача одузетог моторног возила, без постојања претходне заједничке одлуке о извршењу дела и било каквог облика учешћа у радњи извршења, не представља саизвршилаштво код кривичног дела одузимања моторног возила.

(Пресуда Врховног војног суда К 176/86 од 6. маја 1986)

Случај #3

Саизвршилаштво није могуће код кривичног дела обљубе или противприродног блуда са лицем које није навршило 14 година из члана 106. ст. 2. у вези са ст. 1. КЗРС-а.

(Пресуда Врховног суда Србије Кжм 90/93 од 22. фебруара 1994)

Случај #4

Код кривичног дела недозвољеног држања оружја из члана 403. ст. 1. КЗ-а Републике Црне Горе, сем у неким посебним случајевима, не може постојати саизвршилаштво.

(Пресуда Вишег суда у Подгорици Кж 843/07 од 22. новембра 2007)

7. Саизвршилаштво у ситуацији непостојања извршиоца

Случај #1

Околност да је према малолетном сину окривљене, због истог кривичног дела, кривични поступак обустављен на основу члана 70. Закона о малолетницима не представља сметњу за навођење малолетног сина окривљене као саизвршиоца кривичног дела за које је окривљена оглашена кривом.

(Пресуда Врховног касационог суда Кзз 549/14 од 12. јуна 2014)

Случај #2

Када је кривично дело извршено у заједници произилази закључак да су окривљени поступали као саизвршиоци због чега је нужно утврдити о чему су се они претходно договорили и које је радње свако од њих предузео, па чак иако се ради о Н. Н. лицу.

(Пресуда Вишег суда у Новом Саду К 22/10 од 19. марта 2010. и Пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж 4708/10)

Случај #3

Има места примени института саизвршилаштва из члана 33. КЗ-а и у ситуацији када је један окривљени оглашен кривим, а према другом је оптужба одбијена на основу члана 354. тач. 2) ЗКП-а (пресуђена ствар).

(Пресуда Општинског суда у Бачкој Тополи К 229/06 од 31. марта 2008. и Пресуда Окружног суда у Суботици Кж 324/08 од 30. јуна 2008)

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

● Правилник о измени Правилника о максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње и о храни и храни за животиње за коју се утврђују максимално дозвољене количине остатака средстава за заштиту биља, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 35/16 од 5. 4. 2016. године, а ступио је на снагу 6. 4. 2016. године

– примењује се до 5. октобра 2016. године

● Закон о потврђивању Конвенције о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 20/15 од 9. 11. 2015. године

– Конвенција ступа на снагу 1. новембра 2016. године

Жалба против пореских управних аката у поступку пореске контроле

Несумњиво је да првостепени органи у одређеном броју случајева нехотице чине пропусте на штету пореских обвезника који, обесхрабрени несуспенизивним дејством жалбе, одустају од њеног подношења. Када имају економски интерес и када су незадовољни првостепеним решењем, порески обвезници би требало да, ипак, поднесу жалбу, јер једино тако могу бити сигурни да су искористили све правне могућности да заштите свој положај

Никола М. Јовановић

дипл. правник, порески саветник у консултантској кући *EY (Ernst&Young)* доо Београд
porezi.akcize@legeartis.rs

Једно од основних начела пореског поступка, а и управног поступка уопште, јесте начело двостепености у решавању. Сходно овом начелу, против решења донетог у првом степену странка има право на жалбу, а само законом се може прописати да у појединим управним стварима жалба није допуштена, и то само ако је на други начин обезбеђена заштита права и правних интереса странке, односно заштита законитости.

Другим речима, без обзира на чињеницу да ли је порески орган донео решење у поступку канцеларијске или теренске контроле, **сваки порески обвезник, односно лице које има правни интерес има право да поднесе жалбу на предметно решење**.

У пракси се поставило питање **ко су лица која имају правни интерес**. У том смислу, лице које има правни интерес јесте оно лице које је (потенцијално) одговорно по основу секундарне пореске обавезе (на пример, лице одговорно за обрачунавање и плаћање пореза по одбитку), односно лице које се по закону сматра јемцем за плаћање пореског дуга (тј. стицалац апсолутног права код пореза на пренос апсолутних права) и сл.

Појам секундарне пореске обавезе дефинисан је чланом 31. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 80/02, 84/02 – испр., 23/03 – испр., 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 – др. закон, 62/06 - др. закон, 63/06 – испр. др. закона, 61/07, 20/09, 72/09 – др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 – испр., 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 – аутентично тумачење, 112/15 и 15/16, у даљем тексту: ЗППА), као обавеза која настаје када је неко лице одговорно за доспелу пореску обавезу другог пореског обвезника или за доспелу секундарну пореску обавезу другог пореског обвезника.

Жалбу је неопходно поднети у прописаном року како би је другостепени орган узео у разматрање. У том погледу, (општи) рок за подношење жалбе прописан је на 15 дана од дана пријема пореског решења, осим ако законом није друкчије прописано. Као пример изузетка од овог рока наводимо рок из члана 77. ЗППА где је прописано да је рок за подношење жалбе

Рок за жалбу почиње да тече наредног дана од дана уредног достављања решења.

Захтев за повраћај у пређашње стање подноси се пореском органу пред којим је требало извршити пропуштену радњу.

односно од дана када је порески обвезник сазнао за узрок. **По протеку рока од три месеца од пропуштеног рока, порески обвезник не може да поднесе захтев за повраћај у пређашње стање (дакле, субјективни рок мора бити у оквиру објективног рока од три месеца)**.

Дакле, да би порески орган дозволио повраћај у пређашње стање, потребно је да се кумулативно испуне следећи услови:

- да је порески обвезник пропустио да изврши неку радњу у пореском поступку (на пример, да поднесе жалбу, да поднесе примедбе на записник састављен у пореској контроли и сл.) у року прописаном законом или у року који је одредила Пореска управа;
- да због тог пропуштања трпи правне последице, тј. губитак неког процесног права;
- да се предметно пропуштање десило из оправданих разлога, и
- да је порески обвезник благовремено поднео захтев за повраћај у пређашње стање (у року прописаном у члану 53. ЗПППА).

Одредбе о повраћају у пређашње стање односе се на пропуштање процесних радњи у пореском поступку услед кога порески обвезник губи неко процесно право. Да би порески орган дозволио повраћај у пређашње стање, неопходно је да је порески обвезник пропустио да изврши одређену процесну радњу из оправданих разлога.

Одредбама ЗПППА није уређено шта се сматра „оправданим разлогом", већ о томе порески органи имају право да одлучују по сопственом нахођењу. Разлози за пропуштање могу бити објективне природе – на пример, елементарна непогода (поплава, земљотрес), а могу бити и субјективне природе – болест пореског обвезника, несрећни случај, одсуствовање из земље. У сваком случају, обвезник у захтеву за повраћај у пређашње стање мора да образложи разлог пропуштања радње, као и да те разлоге потврди одређеном документацијом (извештај лекара о болести, копије путне исправе).

Од правила да се захтев за повраћај у пређашње стање мора поднети у оквиру објективног рока од три месеца од пропуштеног рока за предузимање одређене процесне радње, прописан је изузетак због више силе. Напомињемо да ако се пропусти рок за тражење повраћаја у пређашње стање, не може се тражити повраћај у пређашње стање због пропуштања тог рока.

Захтев за повраћај у пређашње стање подноси се пореском органу пред којим је требало извршити пропуштену радњу. Уз захтев за повраћај у пређашње стање треба приложити и поднесак (жалбу, примедбе на записник и сл.), у случајевима када се повраћај тражи због пропуштања подношења тог поднеска.

Коначно, о захтеву за повраћај у пређашње стање Пореска управа одлучује закључком. Против овог закључка није допуштена жалба, осим ако је захтев за повраћај у пређашње стање поднет због пропуштеног рока за жалбу на пореско решење.

Уместо закључка

Несумњиво је да првостепени органи у одређеном броју случаја нехотице чине пропусте на штету пореских обвезника који, обесхрабрени несуспенизивним дејством жалбе, одустају од њеног подношења.

Када имају економски интерес и када су незадовољни првостепеним решењем, порески обвезници би требало да, ипак, поднесу жалбу, јер једино на тај начин могу бити сигурни да су искористили све правне могућности да заштите свој положај.

Како би жалба била делотворна неопходно је, пре свега, имати у виду врло стриктне рокове прописане релевантним процесним прописима, као и адекватно доказати примењени порески третман. На тај начин, порески обвезници могу покушати да заштите своје интересе и подстаћи повећање правне сигурности сопственог пословања.

ING-PRO

IZDAVAČKO DRUŠTVO

Izdavačko društvo Ing-Pro osnovano je 1992. godine. Od samog početka orijentisalo se na izdanja pravne sadržine te je među prvima predstavilo pravnoj javnosti prepoznatljiva štampana izdanja: Registar propisa, Zbirka propisa, časopis „Pro Info" i Sudsko-advokatski rokovnik, koji i dan-danas objavljuje. Nekoliko godina kasnije, svetlost dana ugledala je desktop aplikacija „Paket propisa", obimna pravna baza s više desetina hiljada dokumenata i mesečnim dopunjavanjem na CD-u. U to vreme ona je predstavljala primer najsavremenije tehnologije u upravljanju dokumentima...

Prateći razvoj računarske tehnologije i interneta, 2003. godine napravljeni su Propisi.net, prvo izdanje takve vrste na ovim prostorima koje tekstove propisa, primere sudske prakse i pravnih mišljenja, modele ugovora i obrazaca i stručne komentare, sa svim međusobnim vezama između dokumenata, prikazuje i ažurira na internetu. Tako je kompanija postala prepoznatljiv brend koji s pravom nosi epitet pionira elektronskog izdavaštva, a slogan kompanije Ing-Pro – jednostavnost, brzina, preciznost prati društvo od samog osnivanja.

Ing-Pro organizuje brojna savetovanja, seminare, radionice i obuke iz pravne i ekonomske oblasti, sa uglednim predavačima. Budući da u najkraćem roku i na najvišem profesionalnom nivou pruža efikasna, praktična i kreativna rešenja najsloženijih pravnih problema na koje zaposleni nailaze u svom poslovanju, polako prerasta i u modernu konsultantsku kompaniju.

Korisnici kompanije, a ima ih preko 10.000, pored ostalih su i: najviši državni organi, sudovi, ministarstva i drugi organi državne uprave, zatim lokalne samouprave, škole, agencije, javna preduzeća, privredna društva, brojni advokati, preduzetnici…

Izdavačko društvo ING-PRO d.o.o. osnovano je i u Podgorici, gde uspešno posluje već više od petnaest godina.

ELEKTRONSKA IZDANJA

- PROPISI.NET
- JAVNE NABAVKE
- E-ČASOPIS LEGE ARTIS

ŠTAMPANA IZDANJA

- ČASOPIS LEGE ARTIS
- KOMENTARI ZAKONA
- SUDSKO-ADVOKATSKI ROKOVNIK

SAVETOVANJA I KONSULTANTSKE USLUGE:

- SEMINARI
- PRAVNIČKE RADIONICE
- OBUKE

Евиденције у области рада и обавеза послодавца да запосленом достави податке о обрачуну исплаћених и доспелих, а неисплаћених зарада

У тексту који је пред вама наводимо све евиденције које се воде у области рада и посебно разматрамо обавезу послодавца да запосленом достави податке о обрачуну исплаћених и доспелих, а неисплаћених зарада

Јован Беара

председник Пословног удружења власника рачуноводствених агенција (УВРА)
unakrsni.pogled@legeartis.rs

ЕВИДЕНЦИЈЕ У ОБЛАСТИ РАДА

Законом о евиденцијама у области рада („Сл. лист СРЈ”, бр. 46/96 и „Сл. гласник РС”, бр. 101/05 – др. закон и 36/09 – др. закон) уређује се врста, садржај и начин прикупљања, обраде, коришћења и заштите података из евиденција у области рада.

Одредбом члана 2. Закона о евиденцијама у области рада **установљене су следеће евиденције**:

- евиденција о запосленим лицима;
- евиденција о слободним радним местима;
- евиденција о незапосленим лицима;
- евиденција о зарадама запослених лица;
- евиденција о понудама страних послодаваца за запошљавање грађана у иностранству;
- евиденција о запосленима на раду у иностранству;
- евиденција о запосленим и незапосленим страним држављанима и лицима без држављанства (у даљем тексту: странцима);
- евиденција о корисницима права инвалидског осигурања.

Евиденцију о запосленим лицима, зарадама запослених лица, запосленим на раду у иностранству, запосленим странцима, као и корисницима права инвалидског осигурања воде послодавци (правна лица, предузетници и физичка лица). Ове и остале евиденције на нивоу Републике Србије воде одређени државни органи и организације, органи јединица локалне самоуправе.

Члан 4. Закона о евиденцијама у области рада прописује да се прикупљање, коришћење и заштита података на основу овог закона обавља у складу са Законом о заштити података о личности.

Дилема је да ли запосленом послодавац треба да доставља платни листић са свим могућим елементима који се теоретски могу појавити при обрачуну.

текућег месеца за претходни месец), да изврши обрачун зараде и на основу таквог обрачуна достави запосленом одговарајући платни листић, и у том случају уз платни листић обавезно иде обавештење да исплата зараде, односно накнаде зараде није извршена, уз навођење разлога зашто исплата зараде, односно накнаде зараде није исплаћена. У овом случају се платни листић и обавештење обавезно печатирају и потписују од стране послодавца.

Да би запослени могао у овом случају да тражи принудно извршење зараде, односно накнаде зараде потребно је да су испуњени следећи услови:

- да зарада, односно накнада зараде није исплаћена, односно да је протекао рок исплате (последњи дан текућег месеца за претходни месец);
- да платни листић као извршна исправа, садржи све елементе прописане Правилником о садржају обрачуна зараде, односно накнаде зараде;
- да се неисплаћена зарада, односно накнада зараде односи на период од септембра 2014. године.

Неисплаћене зараде из периода пре септембра 2014. запослени може потраживати преко надлежног суда у парничном поступку.

У пракси је присутна дилема у вези са попуном платног листића и његовог садржаја.

Дилема је да ли запосленом послодавац треба да доставља платни листић са свим могућим елементима који се теоретски могу појавити при обрачуну, без обзира на то што 90% елемената није ушло у обрачун, или се на платном листићу могу приказати само они елементи који директно учествују у обрачуну.

Пример 1:

Дилема је када запослени нема прековремени рад да ли се на платном листићу приказује прековремени рад са нулама или се уопште не приказује.

Пример 2:

Дилема је када у месецу обрачуна немамо државни празник, да ли се он приказује попуњен нулама или се уопште не приказује тог месеца на платном листићу.

Пример 3:

Дилема је да ли се током целе године приказују подаци о годишњем одмору са нулама, а у време када се не користи годишњи одмор, или се годишњи одмор приказује као елемент обрачуна само за време коришћења годишњег одмора.

Наше мишљење по овој дилеми је да послодавац треба свим запосленима да подели празан платни листић са свим могућим елементима који су утврђени Правилником о садржају обрачуна зараде, односно накнаде зараде, уз потпис радника и на тај начин упозна запослене шта све може да улази у обрачун зараде, односно накнаде зараде.

Овај поступак треба применити и приликом сваког новог запошљавања.

После упознавања запослених са комплетним садржајем свих могућих елемената обрачуна зараде, односно накнаде зараде, приликом исплате зараде, односно накнаде зараде запосленом се даје платни листић са свим елементима који су учествовали у обрачуну зараде, односно накнаде зараде.

Чување пословне документације

Државни органи, установе, друштва и остала правна лица обавезни су да усвоје Правилник о канцеларијском пословању и Листу категорија регистратурског материјала са роковима чувања. И када прођу рокови чувања пословне документације, правно лице мора испоштовати поступак излучивања који описујемо у овом тексту

Владимир Скенџић

дипл. ек., власник агенције за пружање књиговодствених услуга и аутор бројних чланака из области рачуноводства и финансија
unakrsni.pogled@legeartis.rs

У пословању правних лица настаје велика количина пословне документације и рачуноводствених исправа на основу којих се састављају финасијски извештаји, порески извештаји и разни други извештаји и обрачуни. У тој пословној документацији постоји она која се чува трајно, као и она која се чува одређени број година. Пословна документација која се чува 2, 3, 5, 10 или 20 година и која након тог периода постаје безвредни регистратурски материјал може се дати на уништење или на прераду папира. Излучивањем безвредног регистратурског материјала и давањем у прераду папира или уништењем на други начун, правна лица се ослобађају непотребног држања бројних регистратора, фасцикли, картотека, кутија и сл. који код већих правних лица заузимају поприличан пословни простор.

Чување пословне документације прописано је већим бројем закона. Наведени закони прописују различите рокове чувања пословне документације, а Законом о културним добрима практично се врши усклађивање рокова чувања појединачних закона. Излучени безвредни регистратурски материјал може се дати на уништење или у прераду само уз одобрење Историјског архива.

Законска регулатива

Чување и архивирање пословне документације уређено је Законом о рачуноводству и ревизији („Сл. гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 62/13), Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14, 142/14, 5/15, 83/15 и 5/16, у даљем тексту: Закон о ПДВ-у), Законом о фискалним касама („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 93/12), Законом о унутрашњој трговини („Сл. гласник РС”, бр. 45/06, 109/09 и 7/10), Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 125/04, 36/11, 99/11, 83/14 и 5/15), Уредбом о буџетском рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 125/03 и 12/06), Законом о електронском потпису („Сл. гласник РС”, бр. 135/04) и Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 и 99/11).

Чување рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја

Законом о о рачуноводству и ревизији прописано је да се рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји који се воде по систему двојног књиговодства чувају у пословним просторијама, да је општим актом утврђено ко је одговоран за чување, као и начин чувања.

Најкраћи рокови чувања који су прописани Законом о рачуноводству и ревизији су:

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ БЕОГРАДА
Нови Београд
Ул. Палмира Тољатија бр. 1
Број: 03-14/335
Датум: 15.10.2014. год.
Телефон: 2606-336
Факс: 3190-410

На предлог Комисије, а у смислу чл. 37. тачка 4. и чл. 38. тачка 2. Закона о културним добрима (Сл. гласник РС бр. 71/94), доносим следеће

Р Е Ш Е Њ Е

Одобрава се **„PASSER“ D.O.O. ul. Prvomajska br. 77. из Земуна,** да може на основу записника под бројем **03-13/335** од **06.10.2014.** године, издвојити и дати у прераду безвредни регистратурски материјал наведен у записнику, а према приложеном попису као непотребан за трајно чување и текући рад.

Комисија је на основу личног увида, а у смислу наведеног закона, нашла да предложени регистратурски материјал не садржи податке за трајно чување, а према мишљењу интерне комисије **„PASSER“ D.O.O,** није потребан за текући рад, па је решено да се може дати у прераду.

ДИРЕКТОР

Мр Драган Гачић

Састављање тромесечних извештаја јавних предузећа о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања за период од 1. јануара 2016. до 30. септембра 2016. године

Следствено члану 3. Правилника о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања, проистиче обавеза јавних предузећа да саставе следећи тромесечни извештај за период од 1. јануара до 30. септембра 2016. године, а чији је рок за достављање 30. октобар 2016. године. У тексту који следи наводимо прописане обрасце уз одговарајуће коментаре о њиховом попуњавању

мр Јован Чанак

дугогодишњи аутор бројних тема из области рачуноводства и финансија
unakrsni.pogled@legeartis.rs

Министар привреде у складу са својим овлашћењима, сходно члану 63. Закона о јавним предузећима („Сл. гласник РС”, бр. 15/16, у даљем тексту: Закон о ЈП), донео је Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања (у даљем тексту: Правилник) који је објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 36/16, од 8. 4. 2016. године и ступио је на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. од 9. 4. 2016. године. Ступањем на снагу тог Правилника, јавна предузећа су била у обавези да (до сада у 2016. години) саставе тромесечни извештај за период од 1 јануара 2016. до 31. марта 2016. године – до краја априла 2016. године и тромесечни извештај за период од 1. јануара 2016. године до 30. јуна 2016. године – до краја јула 2016. године. С обзиром на то да се ови тромесечни извештаји састављају кумулативно, следствено члану 3. Правилника, проистиче обавеза јавним предузећима да саставе следећи тромесечни извештај за период од 1. јануара до 30. септембра 2016. године чији је рок 30. октобар 2016. године, тј. у року од 30 дана од дана истека тромесечја, како то прописује члан 63. Закона о ЈП.

Обавеза састављања тромесечних извештаја, према члану 1, односи се на:

1) јавна предузећа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: јавно предузеће);

2) друштва капитала из члана 3. ст. 2. тач. 1) и 2) Закона о ЈП; то су друштва с ограниченом одговорношћу и акционарска друштва чији је једини власник јавно предузеће;
3) зависна друштва из члана 3. ст. 2. тач. 2) Закона о ЈП; то је друго друштво и предузетник, коме је надлежни орган поверио обављање те делатности.

Одредбе овог Правилника примењују се и на привредна друштва од стратешког значаја за Републику Србију у којима је Република Србија директно или индиректно контролни члан друштва.

Састављене тромесечне периодичне извештаје јавна предузећа достављају својим оснивачима **у року од 30 дана од дана истека тромесечја.** Дакле, тромесечни извештаји за период 1. 1. до 31. 3. достављају се **до 30. априла текуће године**, за период 1. 1. до 30. 6. достављају се **до 30. јула текуће године,** за период 1. 1. до 30. 9. достављају се **до 30. октобра текуће године** и за период 1. 1. до 31. 12. достављају се **до 30. јануара наредне године.**

Јавно предузеће, чији је оснивач Република Србија, извештај доставља Влади Републике Србије. Јавно предузеће, чији је оснивач аутономна покрајина, извештај доставља надлежном органу аутономне покрајине. Јавно предузеће чији је оснивач јединица локалне самоуправе, извештај доставља надлежном органу локалне самоуправе.

1. Прописани обрасци тромесечног извештавања

Према члану 2. Правилника прописани су следећи обрасци за тромесечно извештавање о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања јавних предузећа, а то су:
1) Образац 1 – Биланс успеха;
2) Образац 1А – Биланс стања;
3) Образац 1Б – Извештај о токовима готовине;
4) Образац 2 – Трошкови запослених;
5) Образац 3 – Динамика запослених;
6) Образац 4 – Кретање цена производа и услуга;
7) Образац 5 – Субвенције и остали приходи из буџета;
8) Образац 6 – Средства за посебне намене;
9) Образац 7 – Нето добит;
10) Образац 8 – Кредитна задуженост;
11) Образац 9 – Готовински еквиваленти и готовина;
12) Образац 10 – Извештај о инвестицијама;
13) Образац 11 – Бруто потраживања јавног предузећа за дате кредите и зајмове, продате производе, робу и услуге и дате авансе и друга потраживања;
14) Образац 12 – Извештај о степену усклађености планираних и реализованих активности из програма пословања.

2. Коментар образаца тромесечних извештаја о реализацији програма пословања

Податке који се исказују у обрасцима прописаним наведеним Правилником треба исказати на рачунима који се воде у пословним књигама према Правилнику о Контном оквиру и садржини рачуна у Контом оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/14, у даљем тексту: Правилник о Контном оквиру за привреду). Међутим, нека јавна предузећа воде пословне књиге према Правилнику о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС”, бр. 16/16 и 49/16, у даљем тексту: Правилник о Контном плану за буџетски систем), па ће бити потребно да се изврши рекласификација конта која се приказују у обрасцима Биланс успеха (Образац 1), Биланс стања (Образац 1А), Извештај о токовима готовине (Образац 1Б) и извештај – Бруто потраживања јавног предузећа за дате кредите и зајмове, продате производе,

робу и услуге и дате авансе и друга потраживања (Образац 11). Треба имати у виду утврђивање резултата пословања на готовинској основи код јавних предузећа која воде пословне књиге према Контном плану за буџетски систем, што значи да се у извештајима приказују стварно наплаћени приходи и примања, те стварно плаћени текући расходи и издаци.

2.1. Биланс успеха – Образац 1

Образац 1 - Биланс успеха има 8 колона. У прве три колоне обрасца уносе се подаци који су идентични називима колона (група рачуна, рачун, позиција и АОП) у Обрасцу Биланс успеха из Правилника о Контном оквиру за привреду.

У колону 4 обрасца уноси се **реализација** 1. 1. – 31. 12. 2015. године.

У колону 5. уноси се план за период од 1. 1. 2016. – 31. 12. 2016. године.

У колону 6. уноси се план, док у колону 7 реализација плана за посматрани тромесечни период. Дакле, за период 1. 1. 2016. – 30. 9. 2016. уносе се подаци о плану за првих девет месеци и подаци о реализација плана првих девет месеци 2016. године.

У колони 8. приказује се индекс реализације плана, тако да се ставља у однос реализација плана за период 1. 1. до 30. 9. 2016. према плану за период 1. 1. до 30. 9. 2016.

2.2. Биланс стања – Образац 1А

Образац Биланс стања има 8 колона. У прве две колоне уносе се подаци (група рачуна, рачун и позиција) који су идентични подацима који су садржани у обрасцу Биланс стања прописаном према Правилнику о Контном оквиру за привреду. Дакле, уносе се бројчано групе рачуна и рачуни и описно називи позиција. У колону 3 уносе се подаци АОП. Треба рећи да су за Активу подаци АОП-а прописани са три бројке, док су према Правилнику о Контном оквиру за привреду подаци АОП-а за Активу прописани са четири бројке. Што се тиче података о АОП-у за Пасиву подаци су потпуно идентични и прописани су у оба случаја са четири бројке.

У колони 4 приказује се стање на дан 31. 12. претходне године, што значи 31. 12. 2015. године.

У колони 5 приказује се планирано стање на дан 31. 12. текуће године, што значи 31. 12. 2016. године.

У колони 6 приказује се планирано стање за период 1. 1. – 30. 9. 2016. године, док се у колони 7 приказује реализовано стање за период 1. 1. – 30. 9. 2016. године.

У колони 8 приказује се индекс реализације за период 1. 1. – 30. 9. 2016. године, који се ставља у однос са планираним стањем 1. 1. – 30. 9. 2016. године.

2.3. Извештај о токовима готовине – Образац 1Б

Образац Извештај о токовима готовине има 8. колона. У првој колони садржани су редни бројеви позиција, што не постоји као посебна колона у Обрасцу Извештај о токовима готовине који је прописан Правилником о Контном оквиру за привреду.

Колоне 2 и 3 (позиција и АОП) овог обрасца су потпуно идентичне колонама 1 и 2 прописаним у Обрасцу Извештај о токовима готовине који је прописан Правилником о Контном оквиру за привреду.

Јавно предузеће, чији је оснивач Република Србија, извештај доставља Влади Републике Србије, а јавно предузеће, чији је оснивач аутономна покрајина, извештај доставља надлежном органу аутономне покрајине.

Податке који се исказују у обрасцима прописаним наведеним Правилником треба исказати на рачунима који се воде у пословним књигама према Правилнику о Контном оквиру и садржини рачуна у Контом оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

У колони 4 приказује се реализација (остварење) од 1. 1. до 31. 12. претходне године, што значи од 1. 1. до 31. 12. 2015. године.

У колони 5 приказује се план за период 1. 1. до 31. 12. текуће године, што значи период од 1. 1. до 31. 12. 2016. године.

У колони 6 приказује се план за тромесечје, што у нашем случају значи период од 1. 1. до 30. 9. 2016. године, док се у колони 7 приказује реализација посматраног тромесечја, што значи период од 1. 1. до 30. 9. 2016. године.

У колони 8 приказује се индекс реализације (остварења) за период од 1. 1. до 30. 9. 2016. године у односу на план за тромесечје 1. 1. до 30. 9. 2016. године.

2.4. Трошкови запослених – Образац 2

Образац Трошкови запослених има 7 колона. У првој колони дати су редни бројеви. У колони 2 дата је структура трошкова и броја запослених обухваћена на 29 позиција.

У колони 3 исказује се реализација трошкова и броја запослених од 1. 1. до 31. 12. претходне године, што значи од 1. 1. до 31. 12. 2015. године.

У колони 4 исказује се план трошкова и број запослених од 1. 1. до 31. 12. текуће године, што значи од 1. 1. до 31. 12. 2016. године.

У колони 5 исказује се план за посматрани период, што значи период од 1. 1. до 30. 9. 2016. године, док се у колони 7 исказује реализација (остварење) плана у посматраном периоду, што значи реализација за период од 1. 1. до 30. 9. 2016. године.

У колони 8 исказује се индекс реализације за посматрани период, што значи да се ставља у однос реализација за период од 1. 1. до 30. 9. 2016. године према планском периоду 1. 1. 2016. до 30. 9. 2016. године.

Напомињемо да се број запослених исказује последњег дана извештајног периода, што значи на дан 30. 9. 2016. године.

2.5. Динамика запослених – Образац 3

Образац Динамика запослених има 5 колона. У колони 1 исказују се редни бројеви позиција датих у колони 2. У редном броју 1 колоне 2 – основ одлива/пријема кадрова уноси се стање на последњи дан претходног тромесечја. У редном броју 2 колоне 2 наводи се основ одлива кадрова. У редни број 6 колоне 2 уноси се пријем, а на редном броју 7 уноси се основ пријема запослених. У последњем реду колоне два уноси се стање на последњи дан тромесечја за који се извештај доставља, што у нашем случају значи на дан 30. 9. 2016. године.

У колону 3 уноси се број запослених на неодређено време, док се у колону 4 уноси број запослених на одређено време.

У колону 5 уноси се број ангажованих по основу уговора (рад ван радног односа).

Образац 12 је описног карактера и састоји се од три дела.

5) Динамика запослених
Образложење се даје и по овој табели уколико је било прилива и одлива запослених у тромесечном извештајном периоду за који се саставља извештај.

6) Кретање цена производа и услуга
Потребно је написати образложење и код ове табеле уколико је дошло до промене цена производа и услуга у извештајном периоду гледано по месецима тог периода.

7) Субвенције и остали приходи из буџета
Потребно је дати текстуално образложење за пренета средства из буџета, посебно ако динамика одступа од планиране по програму пословања.

8) Средства за посебне намене
Даје се текстуално образложење и за ову табелу по свим позицијама и детаљно се образлажу позиције које одступају од планираних програмом пословања.

9) Извештај о инвестицијама
Образложење се даје и за ову табелу уколико су програмом пословања планиране инвестиције.

3. Закључна разматрања и напомене о пословању у посматраном периоду

У Закључном разматрању и напоменама наводе се најважнија запажања у посматраном периоду и посебно се образлажу планиране и предузете мере уколико је дошло до поремећаја у пословању јавног предузећа / друштва капитала. Поремећаји у пословању најчешће се манифестују у неостварењу прихода и примитака који су планирани било да се у посматраном периоду није остварила планом предвиђена продаја производа и услуга, било да није извршена наплата тих производа и услуга. Поремећај у пословању изазива и прекомерни износ текућих расхода и издатака у односу на планиране, чиме предузеће доспева у фазу неликвидности и несолвентности што је озбиљан поремећај у пословању који може довести и до стечаја јавног предузећа.

Уместо закључка

У контексту одредаба Закона о ЈП видљиво је да јавно предузеће, чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, између осталих обавеза има и одређене обавезе према тим оснивачима. Будући да се јавно предузеће оснива са задатком да обавља делатност од општег интереса, а оснива се капиталом поменутих оснивача, онда је сасвим логично и оправдано да су у Закон о ЈП уграђене и одредбе које се тичу обавеза јавног предузећа према оснивачу. У том смислу, члановима 59–62. Закона о ЈП прописано је да су јавна предузећа **дужна да доносе дугорочни и средњерочни програм пословања**, чији је садржај прописан као и рок усвајања тих програма од стране Владе, надлежног органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе. Да би се пратило остварење тих програма пословања, прописане су одредбе чл. 63–66. Закона о ЈП, које обавезују јавна предузећа да састављају тромесечне извештаје о праћењу реализације годишњег, односно трогодишњег програма пословања. Обрасци на којима се врши извештавање прописани су Правилником који доноси министар привреде чији је коментар изнет у тачки два овог текста.

ELEKTRONSKA IZDANJA

PROPISI.NET

ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

Propisi.net su elektronsko pravno izdanje, koje se nalazi na internet adresi www.propisi.net. Ova svojevrsna pravna biblioteka, s više od 220.000 dokumenata, predstavlja najsavremeniji, potpuno automatizovan način praćenja i ažuriranja pravnih akata – propisa, sudske prakse, pravnih mišljenja, modela ugovora i obrazaca, stručnih komentara aktuelnih i važnih propisa.

Kako se u periodu tranzicije u kojem se nalazimo ukazala potreba za novim zakonodavnim rešenjima, preciznijim definisanjem različitih oblika dela, ali i potreba za usklađivanjem postojećih zakona i budućeg zakonodavstva s propisima Evropske unije, tako je i dinamika donošenja propisa postala izrazito velika. Stoga su pravovremeno poznavanje i primena odgovarajućih propisa postali *Conditio sine qua non* savremenog poslovanja.

Jednostavno i komforno, na jednom mestu, Propisi.net pružaju uvek ažurne tekstove propisa iz svih oblasti društvenog života, sudsku praksu svih sudova, pravna mišljenja nadležnih ministarstava, modele ugovora i obrazaca iz svih pravnih oblasti, stručne komentare, obračune kamata i sudskih taksi…

Zbog brojnih novodonetih zakona i podzakonskih akata, kako onih koji se donose na nivou Republike tako i onih koji se donose na nivou pokrajine i lokalne samouprave, Propisi.net su postali neophodni za uspešno praćenje svih ovih promena. Uz komentare eminentnih stručnjaka predstavljaju celinu neophodnu za pravilnu primenu propisa u praksi.

KONCEPT

Jedinstven način praćenja propisa korisnicima nudi:

- **osnovne tekstove,**
- **izvorne tekstove izmena i dopuna,**
- **prečišćene tekstove propisa i**
- **verzije članova.**

Svaki propis je povezan s odgovarajućim podzakonskim aktima (ili s propisom na osnovu kog je donet), s komentarima, primerima sudske prakse, pravnih mišljenja, ugovora, obrazaca i obrnuto.

Propisi.net omogućavaju tačnost i brzinu. I najnapredniji korisnici impresionirani su ne samo mogućnostima izdanja već i preglednim menijima i jednostavnim korišćenjem. Propisi.net su raspoloživi svima u svako doba dana i sa svake lokacije u zemlji i svetu.

Propisi.net su namenjeni pravnim i ekonomskim službama, sudovima, državnim organima i drugim javnim institucijama, privrednim društvima, agencijama, advokatima, jednom rečju, svima onima kojima je u svakodnevnom radu neophodno poznavanje pravne i finansijske regulative.

Elektronsko izdanje prati i propise iz oblasti prosvete i obrazovanja, čime je svakoj obrazovnoj ustanovi znatno olakšan svakodnevni rad, te su naši korisnici i brojne obrazovne ustanove.

U pretplatničkoj bazi nalazi se preko 10.000 korisnika na teritoriji Srbije i Crne Gore.

PROPISI.NET UKRATKO:

- više vrsta efikasnih i brzih pretraga (osnovna i napredna pretraga)
- mogućnost filtriranja (izdvajanja) dokumenata po odgovarajućim kriterijumima
- ne zahtevaju nikakvu instalaciju na računaru, potrebna je samo internet konekcija
- ne zahtevaju nikakve postupke ažuriranja korisnika, ažuriranje svakodnevno vrši redakcija
- aktivni 24 časa, 365 dana u godini
- uputstvo za korišćenje nalazi se u samom izdanju
- jednostavan pristup dokumentima
- povezanost svih dokumenata
- pregled tekstova dokumenata u više prozora
- pregled tekstova dokumenata kroz sve komponente izdanja
- hijerarhijski pregled dokumenata
- štampanje celog ili dela dokumenta
- kopiranje teksta, u celini ili u delovima
- za razvoj i pripremu dokumenata koriste se isključivo licencirani alati i razvojna okruženja
- putem Mejl servisa ažurirani dokumenti koje korisnik odabere stižu na njegov mejl
- brzi, precizni i jednostavni za rad (dovoljno je osnovno poznavanje rada na računaru).

Преглед прописа...

„Сл. гласник РС", бр. 73/2016, објављен 31. 8. 2016.

- Правилник о спровођењу интерног конкурса међу запосленима у Министарству унутрашњих послова
- Правилник о измени Правилника о евиденцији у средњој школи
- Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност средњег образовања и васпитања
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег музичког и балетског образовања и васпитања
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег образовања и васпитања ученика са сметњама у развоју
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања
- Правилник о изменама и допунама Правилника о сталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручних сарадника
- Правилник о допуни Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку
- Одлука о сврставању робе и Допуна листе Одлука о сврставању робе које је донео Комитет за Хармонизовани систем Светске царинске организације на 57. заседању
- Одлука о измени Одлуке о броју судија у судовима
- Одлука о избору члана Изборне комисије Високог савета судства
- Правилник о изменама Правилника о садржини јавних регистара, потврда, пријава и захтева у поступку заштите проналазака, као и о врстама података, начину подношења пријаве и објављивања проналазака
- Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом исплаћеним у јулу 2016. године
- Упутство о начину издавања потврде да се одређена опрема, односно роба која се увози не производи у земљи
- Упутство о поступку издавања уверења о домаћем пореклу добара у поступцима јавних набавки
- Упутство о начину издавања уверења и оверавању фактура и других исправа које прате робу при извозу или увозу
- Упутство о начину и поступку издавања сагласности здравственим установама за пружање угоститељских услуга трећим лицима
- Одлука о регулисаној цени електричне енергије за гарантовано снабдевање

„Сл. гласник РС", бр. 74/2016, објављен 2. 9. 2016.

- Правилник о измени Правилника о програму и начину полагања посебног стручног испита за матичара
- Правилник о изменама и допунама Правилника о униформи, ознакама, наоружању, специјалним возилима и другој опреми у Служби за обезбеђење у Управи за извршење кривичних санкција
- Правилник о изменама и допунама Правилника о службеној легитимацији и службеној значки у Управи за извршење кривичних санкција
- Пресуда Европског суда за људска права по представци број 34683/08, Цупара против Србије
- Правилник о изменама и допунама Правилника о правилима понашања инвестиционог друштва приликом пружања услуга
- Правилник о изменама и допунама Правилника о форми, минималном садржају информација које треба укључити у проспект и основни проспект и оглашавању у вези са проспектом
- Правилник о изменама и допунама Правилника о техничким условима и одржавању горњег строја железничких пруга
- Правилник о изменама и допунама Правилника о техничким условима и одржавању доњег строја железничких пруга

„Сл. гласник РС", бр. 75/2016, објављен 7. 9. 2016.

- Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма подстицања равномерног регионалног развоја у 2016. години
- Одлука о образовању Комисије за припрему полазних основа за израду стратегије развоја система здравственог осигурања у Републици Србији
- Одлука о оснивању Координационог тела за реализацију пројекта изградње високог објекта у блоку између улица Кнеза Милоша, Дринске, Сарајевске и Дурмиторске у Београду
- Одлука о измени Одлуке о образовању Радне групе за решавање проблема мешовитих миграционих токова
- Правилник о измени Правилника о шумском реду
- Правилник о изменама и допуни Правилника о проглашавању ловостајем заштићених врста дивљачи
- Правилник о начину и поступку давања стручне оцене и стручног мишљења о квалитету рукописа уџбеника, приручника и наставног материјала, додатних наставних средстава, наставних помагала, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава
- Правилник о измени и допуни Правилника о начину и поступку избора лица на листу оцењивача, програму обуке за оцењиваче, етичком кодексу лица која учествују у поступку одобравања уџбеника и поступку именовања чланова Комисије за оцену рукописа уџбеника
- Правилник о медицинској рехабилитацији у стационарним здравственим установама специјализованим за рехабилитацију
- Одлука о изменама и допунама Одлуке о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора на њих имају искључиво претплатници на наш часопис

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

П: *Након што се десила поплава у једној соби услед обилних падавина, предшколска установа је наплатила штету од осигурања. Од новца који је уплатила осигуравајућа кућа, установа је планирала да купи ламинат и ормар који су уништени у поплави. Наше питање је да ли је установа у обавези да расписује јавну набавку и у овом случају или средства која су добијена од осигурања може да искористи за надокнаду штете без расписивања јавне набавке?*

О: И у овом случају наручилац је у обавези да спроведе поступак јавне набавке.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

П: *У току поступка набавке услуге кетеринга у једној понуди која је најповољнија на основу критеријума „најнижа понуђена цена" у обрасцу структуре цене понуђач је ставио печат, али није потписао образац на означеном месту, што му је и једини недостатак у понуди. Може ли се таква понуда прихватити као исправна или морамо да је одбацимо као неприхватљиву, или постоји и неко „прелазно" решење?*

О: Уколико се из садржине понуде, односно из других делова понуде која се упоређује са другим понудама са сигурношћу може утврдити, на пример, образац понуде, модел уговора и слично, овај недостатак понуде неће се сматрати битним недостатком, тако да се понуда може прихватити.

РАДНИ ОДНОСИ

П: *Да ли се запосленом коме је изречена мера удаљења у трајању од 15 дана због непоштовања радне дисциплине и правила понашања, по повратку на рад може отказати уговор о раду за случај да настави после извесног времена са истим понашањем као и пре удаљења?*

За увреде, претње, недолично понашање које је трајало у континуитету, послодавац је одлучио да изрекне меру удаљења са рада. Који би био следећи корак уколико се понови такво понашање, као и да ли је послодавац у обавези да одлучи о статусу запосленог у току трајања тог удаљења?

О: Као послодавац запосленом коме сте изрекли меру удаљења у трајању од 15 радних дана из члана 179а ст. 1. тач. 1) – због непоштовања радне дисциплине и правила понашања, по повратку на рад можете му отказати уговор о раду за случај да настави после извесног времена са истим понашањем као и пре изречене наведене мере.

Као послодавац, претходно сте дужни да поступите у складу са одредбом члана 180. Закона о раду, односно да пре отказа уговора о раду тог запосленог писменим путем упозорите на постојање разлога за отказ уговора о раду и оставите му рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни о наводима из упозорења.

Битно је да му упозорење доставите у писменој форми и омогућите да се на исто изјасни. Ствар је његовог опредељења да ли он то хоће да учини или не. Запосленог због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине, удаљујете са рада у смислу одредбе члана 165. ст. 1. тач. 2) Закона о раду.

Непоштовање радне дисциплине постојаће ако се запослени не понаша у складу са одредбама овог закона или у складу са општим актом или појединачним актом вас као послодавца. Удаљење ће трајати најдуже три месеца у смислу одредбе члана 167. Закона о раду, јер

Корисни правни акти

Приговор на решење јавног тужиоца да одбаци кривичну пријаву (члан 51. ЗКП-а)

ВИШИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ У _____

Подносилац кривичне пријаве – оштећени: _____, из _____, ул. _____ бр. _____,

П Р И Г О В О Р

оштећеног _____ на решење _____ од _____ Основног јавног тужилаштва у _____ због одбацивања кривичне пријаве

примерака 2

прилога _____

Оштећени _____ је дана _____ поднео кривичну пријаву Основном јавном тужилаштву у _____ против _____ због постојања основа сумње да је извршио кривично дело _____ из члана _____ КЗ-а РС, која је заведена под пословним бројем _____ /_____.

Јавни тужилац Основног јавног тужилаштва у _____ решењем _____ од _____ одбацио је кривичну пријаву.

Оштећеном је решење достављено _____ године, те он благовремено, у року од 8 дана подноси приговор Вишем тужилаштву у _____, као непосредно вишем.

Основи сумње да је пријављени _____ извршио кривично дело за које је пријављен произилазе из писаних доказа приложених уз кривичну пријаву и то дописа који је пријављени упутио суду, а на коме се не налази аутентичан потпис оштећеног, као и приложених фотокопија неспорних потписа оштећеног.

наставак на следећој страни ›

Према резултатима истраге постоји оправдана сумња да су у радњама _____ *(име и презиме)* остварени елементи кривичног дела _____ из члана _____. ст. _____. КЗ-а. Субјективне и објективне чињенице које улазе у састав бића кривичног дела утврђене су на основу саслушања окривљеног и испитивања сведока. Потврдама о привремено одузетим и враћеним стварима утврђује се да је окривљени употребом претње дана _____ године одузео ствари од _____, док се испитивањем сведока _____ *(име и презиме)* и _____ *(име и презиме)* доказују чињенице у погледу дела извршеног _____ године. На главном претресу је предложено извођење доказа читањем извештаја из Казнене евиденције, то је доказ који није изведен у истрази и којим би требало утврдити чињенице о осуђиваности окривљеног које су од значаја за одмеравање казне.

С обзиром на то да је својим исказом признао извршење кривичног дела и да је признање поткрепљено сведочењима и материјалним доказима налазим да је _____ *(име и презиме)* скривљено извршио кривично дело из члана _____. ст. ____. КЗ-а због чега предлажем да га суд огласи кривим и изрекне му казну затвора у трајању од _____ године. Такође, сматрам да је окривљени кривично дело извршио услед зависности од употребе алкохола и да постоји озбиљна опасност да ће и даље вршити кривична дела што произилази из налаза и мишљења лекара-психијатра др _____ *(име и презиме)*, па предлажем да осим казне суд изрекне и меру безбедности из члана 84. ст. 2. КЗ-а.

Јавни тужилац

_____

ПРАКТИКУМ

ЗА ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

– ОКТОБАР 2016. ГОДИНЕ –

САДРЖАЈ

- Минимална зарада за септембар 2016.
- Јубиларне награде
- Привремене дивиденде
- Повремено-привремени послови за пензионисана лица
- Исплате наставницима на екскурзији
- Замена финансијских извештаја за 2015.
- Теренска пореска контрола
- Подношење измењене пореске пријаве

2. Мере после обављеног поступка контроле

Према члану 132. Закона, ако порески обвезник не поступи по решењу Пореске управе, предузеће се мере које подразумевају:

- забрану располагања средствима на рачуну, осим у сврху измирења обавеза по основу пореза;
- привремену забрану обављања делатности;
- привремену забрану обављања појединих послова;
- привремену забрану отуђења ствари у случају основане сумње да ће порески обвезник осујетити, односно онемогућити измиривање пореске обавезе.

Наведене мере трају док порески обвезник не отклони утврђене повреде закона, односно неправилности у примени прописа.

Жалба на решење донето у поступку теренске контроле

Пошто смо навели основне елементе теренске пореске контроле, даћемо и неколико напомена у вези са могућношћу пореских обвезника да изјаве жалбу на пореско решење после теренске контроле.

Сходно члану 140. Закона, против пореског управног акта којим је одлучено о појединачним правима и обавезама из пореског односа (дакле и по теренској контроли) може се поднети жалба. Против пореског решења донетог у првостепеном пореском поступку увек је допуштена жалба. Жалбу може поднети:

а) лице о чијим је правима или обавезама одлучено у првостепеном пореском поступку, и

б) лице о чијим правима или обавезама није одлучено у првостепеном пореском поступку, али које има правни интерес за подношење жалбе против пореског решења (на пр. јемац или лице одговорно по основу секундарне пореске обавезе).

У складу са чланом 142. Закона, жалба се подноси у року од 15 дана од дана пријема пореског решења, осим ако законом није друкчије прописано. Жалба се подноси надлежном другостепеном пореском органу, а то су Регионална одељења за другостепени поступак, а за обвезнике Центра за велике пореске обвезнике то је Централа Пореске управе – Сектор за пореско правне послове и координацију. Жалба се предаје непосредно или препорученом поштом, односно изјављује на записник првостепеном пореском органу.

Према члану 147. став 1. Закона, жалба не одлаже извршење пореског решења, што значи да пореско решење постаје извршно када је достављено странци и када истекне у њему одређен рок за извршење обавезе која из њега проистиче (тзв. париционi рок).

Међутим, чланом 147. ст. 2. Закона, прописано је да другостепени орган изузетно може одложити извршење решења против којег је изјављена жалба, ако порески обвезник документује да би плаћањем пореза или споредних пореских давања пре коначности побијаног решења (решења против којег је изјављена жалба) претрпео битну економску штету. По поднетом захтеву за одлагање извршења решења, другостепени орган решава по хитном поступку, о чему доноси закључак против којег није допуштена жалба.

Након подношења захтева другостепеном органу, порески обвезник треба и првостепеном пореском органу да достави обавештење, којим га обавештава о томе да је другостепеном органу поднео захтев за одлагање извршења решења против којег је поднео жалбу. У наведеном обавештењу од првостепеног органа се захтева да не спроводи поступак принудне наплате за пореске обавезе из решења против којег је изјављена жалба, док другостепени орган не реши по захтеву за одлагање извршења решења против којег је изјављена жалба.

КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА
Октобар 2016. године

ОПИС ОБАВЕЗЕ	РОК ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОБАВЕЗЕ	ОБРАЧУНСКИ ПЕРИОД	ОСНОВ
Послодавци Пореској управи достављају извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са законом - Образац ИОСИ	5. 10. 2016.	1. 9.-30. 9. 2016	Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом
Боравишна такса	5. 10. 2016. 20. 10. 2016.	16. 9.-30. 9. 2016. 1. 10.-15. 10. 2016.	Закон о туризму
Подношење пореске пријаве за ПДВ од пореских дужника који нису обвезници ПДВ	10. 10. 2016.	1. 9.-30. 9. 2016.	Закон о порезу на додату вредност
Извештај о јавним набавкама за III тромесечје	10. 10 .2016.	1.7.– 30 .9. 2016.	Закон о јавним набавкама
Произвођачи и обрађивачи дувана Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде достављају извештај о производњи, обради и промету дувана, обрађеног дувана и дуванских производа	10. 10. 2016.	VII – IX 2016.	Закон о дувану
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	15. 10. 2016.	1. 9.-30. 9. 2016	Закон о порезу на добит
Порез на паушални приход од самосталне делатности, и порез на приход од самосталне делатности предузетника који води пословне књиге	15. 10. 2016.	1. 9.-30. 9. 2016	Закон о порезу на доходак грађана

наставак на следећој страни ➤

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 2 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**62.474 · 2 = 124.948**)	Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**2 · 62.474 = 124.948** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **18.331** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.666** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.201** дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	У висини утврђеној општим актом послодавца (члан 118. тач. 3) Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", бр. 86/07, 84/14 и 84/15), а највише до 15 евра; за субјекте ван јавног сектора неопорезиво је до 50 евра
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

наставак на следећој страни ➤

Исплате разних видова помоћи запосленима

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Накнада трошкова погребних услуга запосленом у случају смрти брачног друга и деце, члановима уже породице у случају смрти запосленог	Према члану 119. тач. 2) Закона о раду, послодавац је обавезан на ове исплате до висине трошкова погребних услуга, а према приложеним рачунима	За запосленог и члана његове породице не опорезује се до **64.162** дин.
Солидарна помоћ породици у случају смрти пензионисаног радника	Исплаћује се у складу са општим актом и уговором о раду	Неопорезиво до **64.162** дин.
Солидарна помоћ за дужу или тежу болест, рехабилитацију или тежу инвалидност запосленог или члана његове породице	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **36.665** дин. по случају
Остале солидарне помоћи (чл. 120. тач. 1) Закона о раду)	До висине утврђене општим актом послодавца	Опорезује се цео износ само порезом по стопи од 10%
Стипендије и кредити ученика и студената – ученицима средњих школа и студентима виших школа и факултета	На начин утврђен општим актом послодавца	Неопорезиво до **11.000** дин. месечно
Стипендије и кредити ученика основних школа – када су родитељи запослени код послодавца	На начин утврђен општим актом послодавца	Исплата има карактер зараде, на цео износ плаћају се доприноси за социјално од 19,9% + 17,9% и порез по стопи од 10%
Зајам који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом или уговором о раду код послодавца	Не опорезује се
Хранарине и стипендије које спортистима исплаћују аматерски спортски клубови	Према прописима који уређују спорт	Неопорезиво до **9.166** дин. месечно

наставак на следећој страни ➤

УКРАТКО...

У припреми – захваљујући пројекту обједињавања катастарских снимака, Србија ће до 27. новембра добити централну базу података земљишне администрације, у оквиру Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. То ће омогућити свим заинтересованим да једним кликом дођу до поуздано ажурираних података о свакој непокретности на територији Србије.

Подсећамо – од 1. јануара 2017. године, за правна лица биће обавезно чланство у Привредној комори, а у складу са Законом о привредним коморама („Сл. гласник РС", бр. 112/15). О износу чланарине тренутно се преговара. Али, **оно што је од издатака битније за привреднике је шта за уплату добијају?** Ипак, Удружење за заштиту уставности и законитости најављује да ће се са привредницима жалити Уставном суду. Између осталог, бранiће се аргументом да је обавезно чланство у супротности са Уставом РС гарантованим правом да се остане изван сваког удружења. Бићемо у току.

У процедури – изменама Закона о порезу на додату вредност, биће укинут повраћај ПДВ-а на храну и опрему за бебе. Уместо тога, биће повећан родитељски додатак. Основни циљ ове измене је равноправан и правичан третман свих родитеља који ће на овај начин остварити надокнаду. Захваљујући овим изменама више родитеља ће остварити право на ову надокнаду, јер ће сви родитељи који имају право на родитељски додатак добити увећање. У Министарству финансија кажу да ће предност оваквог социјалног приступа бити и чињеница да од сада родитељи неће морати да пролазе кроз дуготрајну процедуру прикупљања фискалних рачуна, њихову верификацију и одобрење од стране Пореске управе, већ ће им новац једнократно бити уплаћен на рачун.

Појашњавамо – нашој читатељки која се интересује коју врсту и степен стручне спреме треба да има лице које **у установи образовања** када заснива радни однос на месту шефа рачуноводства и да ли су за то потребне одређене године радног искуства и/или поседовање одговарајућег сертификата?

По овом питању, подсећамо да према члану 19. Уредбе о буџетском рачуноводству (у даљем тексту: Уредба), вођење пословних књига, припрему, подношење и објављивање финансијских извештаја корисника буџетских средстава обавља стручно лице које није кажњавано за кривична дела која га чине неподобним за обављање послова из области рачуноводства. Услови за оспособљавање стручних лица и стицање стручних звања уређују се националним стандардом који до данас нису донети. У том смислу услови за вођење пословних књига шефа рачуноводства у установама образовања према уредби су следећи:

- да је запослен код корисника буџетских средстава;
- да није кажњаван за кривична дела која га чине неподобним за обављање послова из области рачуноводства;
- да има радно искуство и стручну спрему предвиђену актом о организацији и систематизацији радних места установе.

Уредба директно не регулише потребно радно искуство у смислу година рада у рачуноводству, нити одговарајућу стручну спрему коју треба да има шеф рачуноводства да би лице могло да обавља наведене послове. Ближе услове које треба да испуњава шеф рачуноводства, у смислу година радног искуства и стручне спреме, према потребама послодавца утврђују се актом о организацији и систематизацији радних места којег у складу са Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС", бр. 72/09, 52/11, 55/13 и 35/15 - аутентично тумачење) доноси директор установе, уз сагласност органа управљања. С друге стране, поседовање било каквих сертификата о стицању знања и звања из области рачуноводства законом (ни подзаконским актом) није предвиђено као обавеза.

Имајте у виду – ако послодавац, због потребе процеса и организације рада, нуди запосленом измену уговорених услова рада–анекс уговора о раду, ради премештаја на други одговарајући посао, који се обавља са повећаним ризиком, ово може да учини само на основу претходно утврђене здравствене способности од стране надлежног здравственог органа. Односно, послодавац је дужан да запосленом пре премештаја на послове са повећаним ризиком обезбеди претходни лекарски преглед у служби медицине рада, а запослени је дужан да прихвати ове послове ако је извештајем службе медицине рада утврђена одговарајућа здравствена способност запосленог у односу на те послове.

Послодавац запосленом, који одбије да буде подвргнут претходном лекарском прегледу, може да:

- откаже уговор о раду, због непоштовања радне дисциплине, или
- изрекне или меру привременог удаљења са рада без накнаде зараде у трајању од једног до 15 радних дана или
- изрекне новчану казну у висини од 20% основне зараде, у трајању од три месеца, на основу решења послодавца.

Против решења којим му је изречена једна од напред наведених мера (привремено удаљење, новчана казна) у прописаном року запослени може да покрене спор пред надлежним судом.

Још једна новина у најави – Од 1. јануара 2017. године, уводи се **институт привредног заштитника**. Према најавама из Привредне коморе Србије, биће формирано 16 регионалних привредних комора и у свакој од њих мали предузетници ће имати свог заштитника. За разлику од Омбудсмана, привредни заштитници неће имати овлашћења установљена законом, те ће се у ситуацијама када њихово посредовање у неком случају не буде довољно, укључивати Заштитник грађана који ће ауторитативно ценити да ли се администрација – локална или републичка, према неком привредном субјекту посебно некоректно понаша, да ли крши правила добре управе и по потреби и тражити одговорност за то.

ИНГ-ПРО

НОВО ШТАМПАНО ИЗДАЊЕ

САВЕТНИК ЗА ОБРАЧУН, ОПОРЕЗИВАЊЕ И ИСПЛАТУ ЗАРАДА, ПЛАТА И ДРУГИХ ПРИМАЊА

АУТОР
мр Жељко Албанезе

Кроз јединствен и оригиналан концепт, на више од 500 страна А4 формата, читаоцима разјашњава најважније институте из области зарада, плата и других примања, а поред тумачења прописа садржи и многобројне примере обрачуна.

Саветник је намењен правним и рачуноводственим службама у привредним друштвима, јавном сектору и образовним институцијама, предузетницима, рачуноводственим агенцијама, удружењима послодаваца, синдикатима, привредним коморама, адвокатима итд.

У првом делу Саветника обрађена је исплата зарада и других примања у привредним делатностима.

У другом делу дате су карактеристике и специфичности исплата плата и других примања која остварују државни службеници, намештеници и запослени у јавним службама, односно запослени чије се плате финансирају из средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе као и из средстава обавезног социјалног осигурања.

За наручивање, као и за све детаљне информације, можете нас контактирати путем телефона: **011/2836-820, 2836-821, 2836-822** или путем мејла: **office@ingpro.rs**

ЦЕНА:
5.000,00 динара (+ 10% ПДВ-а).

Тираж је ограничен.

Унакрсни поглед

Радни односи и социјално осигурање

Грађанско право и судски поступци

Привредно право и судски поступци

Кривично право и судски поступци

Буџети и јавне набавке

Практикум за финансије и рачуноводство